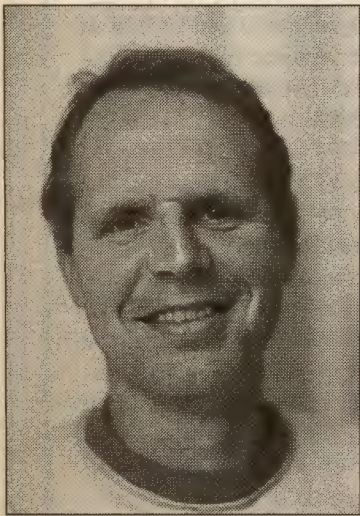

OPPRØR

NR.5 - AUGUST 1994 MEDLEMSAVIS FOR RØD VALGALLIANSE

Skolering og aktivisering

RVerne er ikke i tvil om hva de sjøl skal stemme. Men alt for mange kvier seg for å gå aktivt ut i diskusjoner på jobben og på stands. Mange synes de kan for lite og er usikre på hvordan ja-argumentene skal møtes. Derfor tilbyr vi skolering i en intensiv kampanje neste måned, sier RVs leder Aksel Nærstad.

Han avviser bestemt oppfatninga at hver enkelt lite kan gjøre. Innsatsen til hver enkelt kan være helt avgjørende for et nei-flertall. 28. november er det for seint å angre!

Arbeidslause i eiga LO-forbund?

Faglig leder i RV inviterer til debatt om det er en riktig linje å gå inn for å organisere de arbeidslause i et eget LO-forbund. Dette for å forhindre passivisering og politisk misbruk fra arbeidskjøperne. Ståle Dokken i LO-ledelsen avviser denne ideen. Det vil føre til at bare dette forbundet vil arbeide med arbeidsløsheten, og ikke som i dag hele LO.

Landet rundt

RV-laga er i siget. Vi har meldinger fra Telemark, Moss og Gjøvik. Alle har de kommet et steg videre enn bare prat. Optimismen, realismen og målbevisstheten har her gode kår.

Rød Ungdom

Det er ungdommen som har hatt den største leiren i år. Hva gjorde ungdommene, hvordan? Vår kvinne forteller.

Tyskland

Lykkes tyskerne bedre nå enn i 1940? Og øst-tyskerne er misfornøyde både økonomisk og psykologisk etter Murens fall. Derfor går det forfatningstro og hvitvaskede PDS fram i øst.

Forsvar norsk sjøkråderrett

Stem nei til salg av Norge

Rød Valgallianse

Returadresse: Rød Valgallianse,
Gøteborggt. 8, 0556 Oslo

BLAD

GUDMUND DALSBØ
DRAMSVEIEN 1

9009 TROMSØ

Sekretariatet taper

En tar ikke store sjanser hvis en gjetter på at LO-sekretariatet kommer til å anbefale den utsatte og ekstraordinære LO-kongressen til å be sine medlemmer til å stemme ja ved folkeavstemninga. LO-sekretariatets tradisjon og politiske bindinger peker klart i den retninga. Den bestilte ja-rapporten fra FAFO bare styrker denne gjetninga.

Men den politiske situasjonen for LO-sekretariatet er i dag langt vanskeligere enn i 1972. Den gang fikk sekretariatet oppløsning fra mer enn 3/4 av kongressen til sitt ja til EU. Et kobbel LO-sekretærer og millioner av kroner kunne brukes i interessene for den europeiske imperialismen. I dag er ikke bare grunnplanen mot, men store deler av LOs tillitsvalgte på mellomnivå, flere forbundsledelser og til og med enkelte sekretariatsmedlemmer kan tenkes å stemme nei. Åtte forbund har hittil uttalt seg, alle med nei som konklusjon. Samorganisasjonene i alle de største byene sier nei. Hittil er det knapt noen organisasjonsledd som har sagt ja. LO-sekretariatet har derfor hittil måttet la Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) fremme sine standpunkter.

Hvis sekretariatet vurderer mulighetene til et ja-flertall som umulige, ligger deres eneste redning i å hindre et nei-vedtak. Det vil si å få kongressen til å vedta at dette spørsmålet skal avgjøres av folket i en folkeavstemning. Et nei-vedtak er langt alvorligere for dem enn 160 000 arbeidsledige. Derfor vil sekretariatet bruke all sin rikt opparbeida erfaring med tvang og lokking overfor delegatene. For et nederlag i LO vil velte en av hovedpillarene i ja-sidas hovedstrategi, nemlig bondehelsen. Med et LO-nej mister bondehelsen sin viktigste funksjon. Og det er langt alvorligere enn at Yngve Haagensen i Arbeiderpartiets sentralstyre må tåle Jaglands kritikk for ikke ha gjort jobben sin.

Det arbeidet som faglig utvalg i Nei til EU og blant andre RV gjør overfor delegatene, er derfor svært viktig. Grunnplanen må mobiliseres i form av vedtak og uttalelser overfor delegatene, som en motvekt mot det presset sekretariatet vil sette inn.

Sjøl om LO-sekretariatet nok en gang skulle greie å hale i land en seier over sine medlemmer, blir seirene snauere for hvert slag. Ikke en gang underordninga av Arbeiderpartiet er lenger noen sikker sak. Medlemmer og tillitsvalgte protesterer i økende grad mot den markedsliberalistiske politikken Arbeiderpartiet nå gjennomfører, og som sekretariatet ikke vil stanse. Det er åpenbart en grense for hvor lenge Arbeiderpartiet gjennom retorikk og med medias støtte kan hindre folk i å se at det er hovedlinjene i Fremskrittpartiets program regjeringa til Gro Harlem Brundtland nå iverksetter. Den politiske kampen om LOs EU-standpunkt vil bare svekke LO-sekretariatet ytterligere.

Gjør det umulig for sekretariatet å iverksette sine planer for den ekstraordinære LO-kongressen! — Hva gjør du og ditt RV-lag?

Aktiv kamp mot EU

Lag to-tre studie- og aktiviseringsmøter i september alle steder der er, har vært eller kan bli RV-grupper! Sats på å få med alle som er RV-medlemmer, har stått på RV-lister og andre som støtter RV i aktivt arbeid nå. Minst 3000 RVer som aktivister mot EU! Det er hovedbudskapet RV-lederen vil ha ut til organisasjonen tre måneder før folkeavstemninga.

Av Aksel Nærstad

Ingen RVer jeg har snakka med er i tvil om hva de skal stemme 28. november. RV er et 100% nei til EU-parti, og nei-standpunktet er rotfesta i grunnholdninger. Men en god del RVer kvier seg for å gå aktivt ut i diskusjoner på jobben, stå på stand o.l. De synes de kan for lite og er usikre på hvordan en del ja-argumenter skal møtes. Derfor trengs det skoloring, og derfor setter vi i gang en intensiv kampanje nå, sier Aksel.

Sjebnetru hindrer aktivisme

Det råder en merkelig blanding av optimisme og pesimisme blant ganske mange nei-folk, også RVer. Begge sider finnes ofte i samme person. Det er en slags sjebnetru som hindrer aktivisme. Optimismen sier «Det blir nei-flertall. Min innsats er ikke viktig.» Mens pesimismen sier «Makta rår og vi klarer nok ikke stå i mot, så det hjelper ikke om jeg gjør noe.» Men utfallet av folkeavstemninga er ikke gitt. Innsatsen til hver enkelt av oss kan være helt avgjørende for å få et nei-flertall. Den 28. november er det for seint å angre at en ikke kasta seg aktivt inn i kampen.

Folk må trekkes med

Tusenvis av folk gjør en innsats i kampen mot EU-medlemskap. Mange har satt i gang aktiviteter, og mange har meldt seg for innsats i Nei til EU. RVer gjør en kjempejobb over

hele landet! Men fortsatt er det altfor mange av RVs 1500 medlemmer og av de ca 3500 som sto på kommune- og fylkestingslistene som ikke er aktive. Mange er ikke spurt om de vil gjøre noe, og mange veit ikke hva de kan gjøre. Forholda må legges til rette for at de kan gjøre noe, og de må trekkes med. De må få tilbud om skoloring. De må få merker å gå med og til å selge. De må få plakater og løpesedler. De må få anledning til å snakke med andre om hva de kan gjøre på jobben og i naboloaget.

Ledelsene i RV-gruppene og alle andre som «er oppegående» må nå ta et krafttak for å samle folk til skoloring og for å aktivisere RV og omlandet. Sett opp lister på alle som skal kontaktes, fordel ansvar, følg opp. Dette er ikke noe hokus-pokus, men en jobb som må gjøres. Ledelsen i Oslo RV har stilt seg som målsetting at RV skal «skaffe» 500 aktivister i Oslo. Til sammenlikning hadde RV ca 250 valgkampaktivister i Oslo foran Stortingsvalget, og har i underkant av 400 medlemmer. Jeg oppfordrer alle andre RV-gruper til å sette seg slike målsettinger og konkret jobbe for å få med seg folk. Dere finner et studieopplegg et annet sted i avisa. Bruk det. RV har lagd mye bra materiell og Nei til EU har mye bra materielle som kan spres. Sett i gang!

RVs politikk trengs i Nei-fronten

Aktive RVer trengs ikke bare for at flere skal dele ut løpesedler og henge opp plakater. Våre politiske standpunkter er nødvendige i fronten. La meg gi tre eksempler;

* Forsvars- og sikkerhetsdebatten. Den «tok av» i begynnelsen av august, men ble dominert av ulike fløyer som alle var NA-

TO-tilhengere. Behovet for RVs politikk er skrikende - sette søkelyset på EU-imperialismen, som går i mot NATO og for et sterkt, nasjonalt og uavhengig forsvar. En EU-motstand der NATO-tilhengere får råde grunnen nesten aleine holder ikke!

* Akseptering av EØS-avtalen som grunnlag for motstanden. Ja sida sier at den økonomiske politikken til EU bortsett fra i forhold til landbruk og fiske ikke har noe med debatten før folkeavstemninga å gjøre. EØS-avtalen er jo allerede vedtatt. Store deler av nei-fronter følger langt på vei opp det. RV har stilt parolen «Først nei til EU, så ut av EØS.» Vi argumenterer mot hele EU-systemet, også mot de fire frihetene. Tyngde bak denne linja er nødvendig for å vinne 28. november.

* Sjølråderetten. Vi har hele tida slåss for at kampen for norsk sjølråderett skal stå sentralt i EU-kampen. Det har ikke vært bare enkelt. Deler av nei-bevegelsen har bare villet ta opp konkrete forskjeller på Norge og EU, og sagt av sjølråderett var aktuelt i 1972, ikke nå. Nå har Nei til EU stilt parolen «Folkestyre eller Union», og innholdet i den parolen handler mye om sjølråderett. Men mange opplever at det er makta som rår, og «folkestyre» er ikke det de opplever. Det er sjølråderetten kampen står om. Vi er de eneste som kjører fram parolen «Forsvar norsk sjølråderett - Stem NEI til salg av Norge.» Å samle RV-medlemmer og andre som sympatiserer med RV til møter, er derfor ikke bare nødvendig for å aktivisere og skolere folk. Det er nødvendig for å diskutere politiske linjer som inghen andre i nei-fronten kjører fram. Det er nødvendig for å få politiske initiativer. I 1972 var AK-MED med sine 25 000 medlemmer det akti-

ve venstreelementet i den breie nei-bevegelsen. Nå må RV ta på seg denne rollen!

Men RVs oppgaver går videre enn dette. Som et revolusjonært og sosialistisk parti skal vi støtte opp om og gi næring til folks drømmer og ønsker om et helt annet samfunn. Det «anderledeslandet» vi står for er ikke Norge av i dag, men et samfunn der det er arbeidsfolk som har makta, der det er folks behov og hensynet til naturen som styrer utviklinga; - en demokratisk, økologisk, feministisk og anti-rasistisk sosialisme. Intet mindre står vi for. Dette perspektivet trengs også i EU-kampen.

Gamle Norge på fremmede hender.
«Vær så artig, mine herskaber! Vandfald, gruber og skoge til dagens billigste priser!»

Illustrasjon fra boka «Norsk historie 1905-1040», Berge Furre, 1971

OPPRØR

Ansvarlig redaktør: Ove Bengt Berg
I redaksjonen: Rune Soma, Kari Celius, Kristin Johansen,
Pål Ravnsborg - Gjertsen

Innlegg sendes til: Opprør/Rød Valgallianse,
Gøteborggt. 8, 0566 Oslo
Tlf: 22 38 42 50, 09-16.00 og 122 38 43 76 mandag 16.00-19.00

Studieopplegg om EU

RV satser på en intensiv skolerings- og aktiviseringskampanje i september. Her er opplegget. Se også intervju med RV-lederen et annet sted i avisa.

Flest mulig RV-medlemmer og støttespillere bør samles i grupper lokalt to eller tre kvelder i september for å skolere seg, diskutere gjennom de viktigste argumentene mot EU og øke/ komme i gang med aktiviteten.

Nedenfor står forslag til spørsmål til skoleringsmøtene. De kan deles opp på to eller tre møter. Sett av noe tid på hvert møte til å diskutere andre spørsmål som deltakerne ønsker å ta opp enn dem som står nedenfor. Møtene bør avsluttes med at deltakerne går ut og henger opp plakater eller deler ut løpesedler (bestill fra RV!). Registrer studiene i Ny Verden. Da gir de også inntekter!

1. *Diskuter parolen »Forsvar norsk sjølråderett - Stem NEI til salg av Norge».*

Hva legger dere i »sjølråderett»,

og hvorfor er det så sentralt i EU-kampen?

Ta også for dere argumenter som blir brukt av EU-tilhengere om at

- EU-medlemskap styrker norsk sjølråderett

- Sjølråderett er illusorisk i samfunn som er så avhengig av omverdenen som Norge.

- Det er sjølråderetten som har ført til kriger i Europa.

2. *På hvilken måte vil et EU-medlemskap påvirke velferdsstaten og levekår i Norge?*

Diskuter spesielt kvinners situasjon og faglige rettigheter. Diskuter også utsagn som

- Det føres den samme politikken i Norge som i EU med nedbygging av velferdsstaten, angrep på arbeidsfolks rettigheter osv så det spiller ingen rolle om Norge blir med i EU eller ikke.

- Norge er så avhengig av det som skjer i EU så en bør gå inn for å påvirke og slåss sammen med fagbevegelse og annen opposisjon i EU for en annen utvikling.

3. *EU, imperialisme, fred og sikkerhet*

Tilhengere av EU hevder at EU styrker freden og bidrar til sikkerhet i Europa. RV sier at EU er en imperialistisk blokk som undertrykker den 3. verden, slåss med USA og Japan om verdensdominans, og at utviklinga av EU med felles utenriks- og sikkerhetspolitikk, satsinga på Vestunionen og europahær øker faren for kriger. Diskuter de ulike synene.

Diskuter også hva dere mener om de ulike synene på norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk;

- RVs syn om at Norge bør gå ut av NATO, ikke være medlem av Vestunionen, men i stedet satse på et sterkt, nasjonalt og uavhengig forsvar.

- Sp og Krfs syn om at Norge må opprettholde NATO-medlemskapet, eventuelt også være assosiert medlem av Vestunionen (Kr.f), men ikke være med i EU.

- DNA, H og Frp syn om at Norge må være medlem av NATO, fullt medlem av Vestunionen og med i EU av hensyn til Norges sikkerhet.

4. *EØS og EU*
EU-tilhengere sier at Norge gjen-

nom EØS-avtalen har godtatt EUs økonomiske politikk (bortsett fra innen landbruk og fiske) med fri flyt av kapital, varer, tjenester og arbeidskraft, og at det derfor ikke noen grunn til å diskutere det nå.

RV har stilt parolen »Først nei til EU, så ut av EØS». RV mener at det i tillegg til å vise de store forskjellene mellom EØS-avtalen og EU-medlemskap, er viktig å argumentere mot hele EUs politikk og for at EØS-avtalen må sies opp, for at det skal bli nei-flertall 28. november.

EØS-tilhengere som er EU-motstandere og en del andre EU-motstandere, mener at diskusjonene om den økonomiske politikken som ligger i EØS-avtalen bør tones ned, at en bør konsentrere seg om forskjellene mellom EØS og EU og i tillegg understreke at Norge kan melde seg ut av EØS.

Diskuter de ulike synene og hvordan dere vil argumenter når disse spørsmåla kommer opp i diskusjoner.

5. *Diskuter hva som bør gjøres i EU-kampen lokalt og hva hver enkelt kan bidra med.*

Diskuter både arbeid i regi av Nei til EU, i RV, og i andre organisasjoner dere er med i (fagbevegelsen, kvinneorganisasjoner, miljøorganisasjoner...) Legg en plan for arbeidet (stands, møter, løpeseddelutdeling, arbeid overfor videregående skoler...)

6. *Hvordan kan RV og Rød Ungdom styrkes gjennom EU-kampen?*

Ta spesielt opp verving av medlemmer.

Studielitteratur:

- Norge og EU. Virkninger av medlemskap i Den europeiske union. (Bok fra nei til EU, august 1994). kr 10,-

- RVs NEI, hefte av Jørn Magdahl (Revidert utgave august 1994). kr 10,-

- Traktaten om Den europeiske unionen. Gratis.

- Aktuelle avisartikler.

NB Ny adresse og telefon til Studieforbundet Ny Verden

Thorvald Meyersgt 72

0552 Oslo

tlf 2211 5630, fax: 2211 2775

Arbeidsløshet

Jobbdeling: Ut med alle fra 60 år!

En av de ivrigste og mest kunnskapsrike i Moss RV er den 57 år gamle Arnold Grennes.

Stadig kom han med kommentarer på møtet, og stadig siterte han faktiske opplysninger fra den nye utredninga «Fra arbeid til trygd» (NOU 94: 2).

Forslaga her hadde han ellers lite til overs for. I tretti år har han vært sjømann. Arbeidet i Sverige har han også. Det er over tre år siden han sist hadde arbeid.

– Åssen er livet som arbeidssløs?

– Det er vanskelig å beskrive. Jeg tror de fleste voksne som meg klarer seg bra. Men det går helt klart innpå folk å bli klientifisert, det vil si å få stadig dårligere ytelse som du må spørre om, på flere offentlige kontorer. Er du klientifisert blir du fullstendig rettsløs. mange arbeidsløse går rett og slett i dekning, de er sjelden å møte.

– Verst må det være for de unge med utdanning som kan noe som de ikke får brukt.

Arnold Grennes fra Moss RV (Foto: Ove Bengt berg)

– Jeg mener at vi må innse at en viss arbeidsledighet er kommet for å bli. Problemet er at vi ikke har politikk og ordninger som tar utgangspunkt i denne situasjonen. Da må vi inn på jobbfordeling. 70 prosent av de arbeidsløse over 60 år er langtidsledige. Når du fyller 60 år får du vike arbeidsplassen for yngre, og samtidig ha krav på en god og levelig pensjon.

– Når du mister retten til arbeidsledighetstrygd etter tre år blir du overlatt til sosialkontoret. Arbeidssøkende får her den samme behandlinga som alkoholkere, narkomane og andre som ikke kan styre en økonomi. Dette kontoret stiller krav til at du skal kvitte deg med bil, hytte, båt og bank, goder som andre arbeidfolk finner rimelige og som du sjøl har brukt et

langt liv på å skaffe deg. Dette er statsautorisert tjuveri! Du blir stengt ute fra et samfunn du ikke lenger har råd til å være medlem av. Det er forferdelig at politikere og fagforbund kan godta sånne ordninger uten å protestere.

– Dessuten må sosialkontora inn under statlig administrasjon slik at ytelsene blir like over hele landet.

OB

H-BLOKKfondet

Postboks 2832, Elgeseter
7001 Trondheim

Irlandskomiteene i Skien, Oslo og Trondheim har vedtatt å gjenoppta arbeidet med H-Blokkfondet. Dette fondet har tidligere skaffet 50 000 kroner til den irske fangehjelpsorganisasjonen An Cumann Cabhrach. Disse pengene har gått uavkortet til hjelp for fangene og deres familier.

Det er i dag ca 1 000 irske politiske fanger i britiske og irske fengsler. Flesteparten av disse var inntil de ble fengslet familiens hovedforsørger. Fundamentet for H-Blokkfondet er tenkt å være faste bidragsytere, men vi satser også på å få inn en del penger på Irish Nights og på enkeltbidrag.

Vi ber om bidrag, enten med et enkeltbidrag eller et fast på for eksempel mellom 50 og 100 kroner i måneden.

Hvis du vil være fast bidragsyter ber vi deg oppgi på giroen om du vil ha tilsendt en giro hver måned eller hvert kvartal.

Postgiro: **0806 2364727**

Rød Valgallianse

Bestill EU-materiell fra RV nå!

KLISTREMERKE

(43mm x 65mm)

«Forsvar norsk sjølråderett

Stem NEI til salg av Norge»

Med RV-logo

Uten RV-logo

..... stk. a kr 2,00

LØPESEDLER

1. *Det står om Norges sjølstendighet*

... og våre levekår.

(2s, A-5 format)

..... stk. a kr. 0,25

2. *EU=Imperialisme, rasisme og undertrykking.*

Ja til solidaritet – stem NEI til Union!

Format: A5 (4 sider)

..... stk. a kr. 0,40

3. *EU-medlemskap er flytting av makt.*

Med stortingsinnlegg av Erling Folkvord

..... stk a kr 0,65

PLAKATER

I. *Forsvar norsk sjølråderett*

stem NEI til salg av Norge

..... stk. a kr. 2,00

II. *Forsvar norsk sjølråderett*

Først Nei til EU

Så UT av EØS

..... stk a kr 2,00

III. *Forsvar norsk sjølråderett*

Slåss mot all rasisme

Stem NEI til Union

..... stk a kr 2,00

IV. *Forsvar norsk sjølråderett*

Stem nei til salg av Norge

(4 farger m/M-tegning)

..... stk a kr 2,00

HEFTE

RVs NEI av Jørn Magdahl

..... stk. a kr 15,00

Bestilling tas imot av RV, Gøteborggt. 8, 0566 Oslo. Bruk gjerne annonsen som kupong. Du kan også ringe 22 38 42 50 eller fax bestillingen på faxnr. 22 38 46 02. Husk å ta med navn og adresse.

Arbeidsløse: Usynlig

Arbeidslause inn i LO?

Sagt om LO-organisering

I diskusjonen i Moss om LO-organisering av arbeidsløse kom det kommentarer som:

- I Moss kan vi ikke starte, der er fagforeningene mot de arbeidsløse!

- Det er for lenge å vente helt til LO-kongressen i 1997 med å organisere de arbeidsløse. Alt for mange arbeidfolk har blitt ødelagt til nå.

- Reis de arbeidsløses bevegelse nå, det tar flere år å få dem organisert.

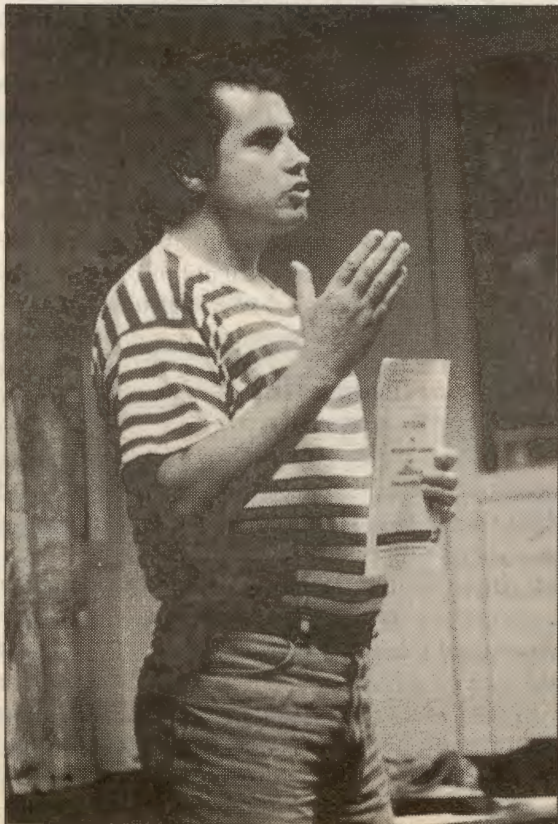
- Hva som er arbeid må omdefineres. Minstelønn må innføres.

- Minstelønna må bli så høy at det vil lønne seg for samfunnet å gi folk vanlig arbeid.

- Glem organisasjoner som ikke kommer fra fagbevegelsen.

- Det er helt uforståelig at fagforeningslederne ikke innser fordelene av å organisere de arbeidsløse.

- Logisk sett finnes det ikke noe annet enn å bli forbanna og marsjere inn til Oslo og rive hele Stortinget i filler og kaste stortingsrepresentantene i Akerselva. Når de arbeidsløse ikke gjør noe, handler det mer om psykologi enn politikk.

Terje Kollbotn, fagleg leiar i RV, stiller spørsmål om dei arbeidsløse bør organiserast i LO (Foto: Kristin M. Johansen)

Skal vi krevje oppretta eit nytt forbund for arbeidslause i LO? Då kan vi hindre at dei arbeidslause blir brukt mot dei som har arbeid, og lettare mobilisera dei til krav om tiltak mot arbeidsløysa. LO-toppen sa nei på siste LO-kongressen, men røynslene frå 30-åra var gode.

Av Terje Kollbotn, fagleg leiar i RV

Dei nær 200 000 utan fast arbeid her til lands er i stor grad uorganisert. Med få unntak blir LO-medlemmar som misser jobben, overlatt til seg sjøl. Fagrørsla prioriterer dei yrkesaktive.

Store grupper heilt ledige (t.d. ungdom) og folk på sysselsetjing har ikkje noe reelt tilbod frå fagrørsla om organisering og kollektiv handling. Det er liten eigenorganisering blant arbeidslause i dag, til skilnad frå 30-talet og fyrste halvdel av 80-talet. DNA/LO-parola «Arbeid for alle er jobb nr. 1» blir sett på som ein vits. Makteløysa og resignasjonen har forlenget spreidd seg. Arbeidslause blir i stor grad sett på som ein pariakaste - som annanrangs både i samfunnet og innan fagrørsla. Få arbeidslause har mot og overskot til å stå fram.

På defensiven

Arbeidskjøparane nyttar arbeidsløysa til å skalle og valte med arbeidskrafta, presse ned lønne under tariffen og undergrave faglege rettar. Arbeidsløysa er med på å drive fagrørsla på defensiven og disiplinere medlemmar og tillitvalgte. Avstanden og splittelsen mellom folk utan arbeid og dei som framleis er i fast jobb aukar. Samstundes aukar behovet for felles organisering, handling og kamp mot arbeidsløysa og for retten til arbeid for alle. Skal arbeidslause sjøl kunne bli ein ressurs og ei drivkraft i denne kampen, må det skje gjennom ein organisasjon av og for dei arbeidslause.

Denne lyt byggjast opp nedanfrå. Organisasjonsforma vil variere frå plass til plass. Om arbeids-

lause sjøl tar initiativet, er det det beste. Arbeidslause som framleis er medlem av eit eller anna fagforbund, bør gjerne søkje saman og ta eit initiativ overfor andre arbeidslause om å skipe ei felles lokal forening for arbeidslause på tvers av tradisjonelle forbundsgrenser. Arbeidsløysa er forbundslaus! Dette fortener aktiv støtte frå lokale klubbar, foreningar og samorganisasjonar. Det gjeld t.d. møtelokale, økonomi, kurs, fagleg støtte og støtte til aksjonsretta tiltak. Dette står ikkje i motstrid til at klubbar og foreningar lokalt aktiviserer arbeidslause innan eigne rekkjer.

Inn i LO?

Der dei arbeidslause sjøl ikkje maktar å byggje opp eigenorganisering, bør dei lokale fagrørsla ta initiativ, t.d. gjennom den lokale samorganisasjonen, til å skipe ein felles organisasjon for arbeidslause. Alle arbeidslause, innbefatta alle på midlertidige sysselsettingstiltak, som ynskjer å fagorganisere seg, bør få eit felles tilbod om det. Det eksisterer ikkje i dag. Før hadde vi arbeidslause snekkjarar, sveisarar, kontorsekretærar og servitørar. No har vi i stigande grad arbeidslause arbeidslause, som ikkje lenger er knytta til eit bestemt forbundsområde. Mange er innom kortvarige jobbar i ulike bransjar i jakta på arbeid. Mange yngre har aldri vore i fast arbeid og ikkje hatt tilbod om fagorganisering i det heile tatt. Eit felles tilbod om direkte LO-medlemsskap for alle arbeidslause kan leggje grunnlaget for felles lokal organisering av arbeidslause innan fagrørsla. Dei arbeidslause som framleis har medlemsskap i sitt fagforbund etter at dei missa jobben, bør kunne halde fram med det - samstundes som dei kan slutte seg til ein felles organisasjon for arbeidslause innan LO. Landsorganisasjonen vil vere ein meir naturleg del av fagrørsla å søkje til enn YS og AF for dei aller fleste arbeidslause.

Å knyte dei arbeidslause i stort omfang og på organisert vis til fagrørsla, kan gjere det lettare å mobilisere til felles krav og aksjonar. Dette kan gjere det lettare å motverke rasistsiske og fascistiske straumdrag blant arbeidslause eller hindre at arbeidslause t.d. blir nytta til streikebryteri. Konkurransen alle mot alle i jakta på jobb kan lettare bli erstatta av kollektiv organisering og handling. Om alle arbeidslause blir ynka velkomne i ei fagorganiserte sine rekkjer, vil det kunne bli eit signal om ein ny giv i kampen mot arbeidsløysa og ei utfordring til dei ansvarlege for den store arbeidsløysa - toppane i NHO, Regjeringa og Stortinget. Det vil kunne bli lettare for arbeidslause å stå fram med sine krav om dei er ein del av den organiserte fagrørsla og har fagrørsla i ryggen.

LO-forbund for arbeidsløse?

Ein høg organisasjonsprosent av fagorganiserte arbeidslause vil kunne motverke utnyttning av arbeidslause. Arbeidslause og fagrørsla kan lettare stå saman om at arbeid skal byggje på tariffavtalane og tariffen. Det vil og gjelde ved midlertidig sysselsetjing, t.d. KAJA-prosjekt. Klarar fagrørsla å få gjort om sysselsetjingstiltak til faste arbeidsplassar, få inn fleire nyttilsette gjennom overtidsnekt eller få gjennomslag for nye ar-

beidsplassar, vil det vere rimeleg at fagorganiserte arbeidslause blir prioritert. Ein naturleg konsekvens av å utvikle tilbod om LO-organisering til alle arbeidslause og å byggje opp lokale foreningar for arbeidslause innan LO, er å setje seg mål om eit felles forbund eller landssamanslutning for arbeidslause innan LO. Eit slikt eventuelt landsforbund må vere bygd opp nedanfrå på demokratisk vis og vere styrt av dei arbeidslause og deira valgte representantar.

Dette vil krevje vedtektsendringar på LO-kongressen i 1997.

Eit slikt forbund bør ha som sitt strategiske mål å avskaffe arbeidsløysa - m.a.o gjere seg sjøl overflødig. På kortare sikt vil ei rekkje krav om betre kår for arbeidslause og fleire i jobb på ei rekkje områder stå sentralt.

Om titusener av arbeidslause i landet blir forbundsfeller og den øvrige fagrørsla stiller opp fagleg og økonomisk, vil samfunnsjukdom nr. 1 kunne bli satt på dagsorden i ein heilt annan grad enn i dag. Det vil t.d. kunne gje grunnlag for å aksjonere på arbeidskontor over heile landet og mobilisere til stormønstring mot arbeidsløysa foran Stortinget, t.d. under trontaledebatten eller når regjeringa legg fram statsbudsjettet.

Det trengs ikkje eit nytt byråkratisk apparat styrt frå eller kontrollert av toppane innan fagrørsla.

Det trengs heller ikke ei organisering basert på partipolitisk lojalitet til Arbeiderpartiet (som i siste halvdel av 30-talet) eller andre parti. Kampen mot arbeidsløysa må ikkje overlata til yrkespolitikkar og faglege tillitsvalde som har sine privilegier og ikkje kjenner arbeidsløysa på kroppen. Eit framtidig forbund for arbeidslause må ha reell innflytelse og makt i alle organ innan LO, både i dei lokale samorganisasjonar/LO-avdelingar, i representantskapet og i sekretariatet og vere representert på kongressen utifrå medlemstal. Dei tradisjonelle fagforbunda bør og vere tent med ei slik ordning.

Reis debatten og ta initiativ lokalt!

Debatten om dette er ein farbar veg eller om det fins andre og betre alternativ bør no starte lokalt. Initiativ til lokal organisering og prøveordningar bør tas. Lokale røynsler bør oppsummerast og utvekslast i løpet av hausten og vinteren, både blant arbeidslause, i faglege fora og gjerne her i Opprør. Det kan leggje grunnlaget for ein ny giv i organiseringa av arbeidslause og kampen mot arbeidsløysa i Norge i siste halvdel av 90-åra.

Eit slikt initiativ til fellesorganisering mellom arbeidslause og fagrørsla kan representere eit strategisk nybrottsarbeid i kampen for ein fagleg offensiv og eit samfunn der arbeid for alle kan bli en realitet, ikkje berre fine programpostar. Eit slikt initiativ kan og vekke internasjonal interesse.

Den internasjonale fagrørsla har i stor grad svikta dei mange millionar arbeidslause i Europa og elles i verda. Det trengs meir enn på lenge ei organisert motkraft utvikla av arbeidslause og fagrørsla mot den internasjonale offensiven frå kapitalkreftene og dei høge herrar i EU.

Gjøvik RV: Viktig, men vanskelig

Representantene for Gjøvik RV (se side 6) er enig i nødvendigheten av å få organisert de arbeidsløse i LO. Men det blir nok svært vanskelig, sier de. Ofte er de som faller utfor arbeidslivet ressursvake, og de er vanskelig å komme i kontrakt med for å bevisstgjøre. Arbeidsløse har en tendens til å gjemme seg, dessverre. Men det ville være ille om brune krefter skulle klare å organisere dem, medgir de .....

gjort og privatisert

Langtidsledige: RV tar ansvar!

Faglig utvalg i RV og stortingsgruppa ønsker å utarbeide forslag til politikk overfor de arbeidsledige. Moss Rv har nå arrangert to møter om politikken for langtidsledige. Møtene har engasjert Moss RV. Mange motsigelser kom opp, men uten at de blei løst. Vi legger dette fram til diskusjon for at flere RVerer skal få komme med sitt syn.

Av Anders Ericson

På møtet var det til stede representanter for lokal og annen fagbevegelse, lederen for Moss og omegn Samorg, Arbeidsløses landsforening og det lokale RV-laget. Moss og omegn RV håper at også andre RV-lag vil ta del i denne debatten, slik at faglig utvalg kan få laget et godt forslag som Erling Folkvord kan legge fram i Stortinget.

«Den store og den lille debatten»

På møtet var det folk som ikke ville gå inn på denne «lille» debatten. De mente klart at vi må se spørsmålet om ledighet, og problema som følger med den, i en større sammenheng. Og da blir «den lille debatten», den om reformforslaga, bare ei forstyrrende avsporing og et skritt tilbake, hevdet de. Vi måtte ikke gå inn på myndighetenes premisser og

flikke på dårlige støtteordninger.

Blant annet den radikale delen av fagbevegelsen i Oslo (Heis, Transport osv.) prioriterer arbeid og aksjoner omkring «jobbsolidaritet»: rullerende permitteringer, bort med overtid - inn med avspasering, ja til 6-timersdagen, lavere pensjonsalder, 10 år i jobb - 1 år i utdanning osv. For på å sikre arbeiderklassen mot permitteringer og oppsigelser. For å fordele arbeid og inntekter bedre mellom vanlige folk.

Arbeidsledigheten blir høy

I åra framover blir det uansett større ledighet, på grunn av rasjonaliseringer, automatisering osv. EU vil ikke gjøre situasjonen noe bedre, om vi kommer med. Den radikale fagbevegelsen ser nå dette også i global sammenheng. Vi må innstille oss på å redusere levestandarden osv. om det skal bli mulig å høyne den til et anstendig nivå for massene i 3. verden og samtidig unngå miljømessig sammenbrudd på kloden. Men det må skje på våre og ikke kapitalens vilkår!

Denne saka kan få stor oppslutning på grunnplan i fagbevegelsen, blant ungdom, arbeidsledige — blant folk flest. Faktisk blant alle unntatt arbeidsgivere, LO-toppen og politikere! Store snøballer kan komme til å rulle (midt på sommeren!). Det er en frigjørende tanke! Bare å reise krava er viktig i seg sjøl. I en sann situasjon må parolen være «arbeid til alle»! Samtidig må alle sikres ei lønn å leve av, en garantert minsteinntekt, borgerlønn, kall det hva du vil.

På møtet var det liten uenighet om at kampen for «jobbsolidaritet» er viktig. Men spørsmålet var: Er «jobbsolidaritet» helt avhengig av at vi samtidig holder oss til den

reine «borgerlønn-linja»? Trenger det være noen motsigelse mellom å kjøre denne store saka gjennom fagbevegelsen, og samtidig å fremme offensive reformkrav på Tinget? Gode tiltak vil bety mye for dem det gjelder. I dag skapes det tapere hver dag når velferdsordninger ikke finnes eller når de er for dårlige. De tusenvis som går langtidsledige i dag og i mårra, har ikke tid til å vente på sosialismen!

Borgerlønn eller garantert minstelønn?

• «Borgerlønn» vil være en enkel og billig løsning for myndighetene, bl.a. fordi de dermed får påskudd for å fjerne personellkrevende spesialiserte tiltak og støtteordninger. (Danmark har nå måttet gjeninnføre spesielle ordninger for unge).

• Borgerlønn vil bli så minimal at folk må jobbe mer svart for å klare seg.

• Borgerlønn vil bli ei felle for de svakeste, som ikke vil makte for egen maskin å bruke dette som springbrett for å utvikle seg, gå på skole osv. 3/4-samfunnet vil bli forsterka.

• I miljøer der kvinner har lav stafus (ikke minst enkelte innvandrer miljøer) vil særlig unge, kvinnelige familiemedlemmer bli gratis hushjelp på evig tid, og ikke bli oppmuntret til å ta utdanning osv.

• Ledighet går ofte «i arv», viser det seg. I både to og tre generasjoner. Ungene til langtidsledige er særlig utsatte. Vilkårsløse ytinger til dem vil gjøre vondt verre.

• I andre land som har hatt «borgerlønn-liknende» ordninger, er det klar tendens både til at de har blitt mindre og mindre etter hvert.

• For bransjer med mange deltids fast ansatte, f.eks. handel og kontor og andre særlig

kvinnedominerte yrker, vil vilkårsfri inntekt til alle på f.eks. 100.000 føre til at mange slutter å jobbe! 2-3000 i Oslo/Akershus! Det gir sosiale konsekvenser. Den typiske nordmannen er faktisk ikke heltidsarbeider lenger.

• Det er typisk at erkeliberalisten Milton Friedman er den som går i spissen for dette i USA. Han har regna på at 40- 50 tusen kroner til alle ledige, sosialklienter osv. vil være bra for næringslivet og det offentlige. Det stemmer på kort sikt, men langsiktige sosiale konsekvenser driter jo han i. (Han skal vel likevel styrke opprørspolitiet).

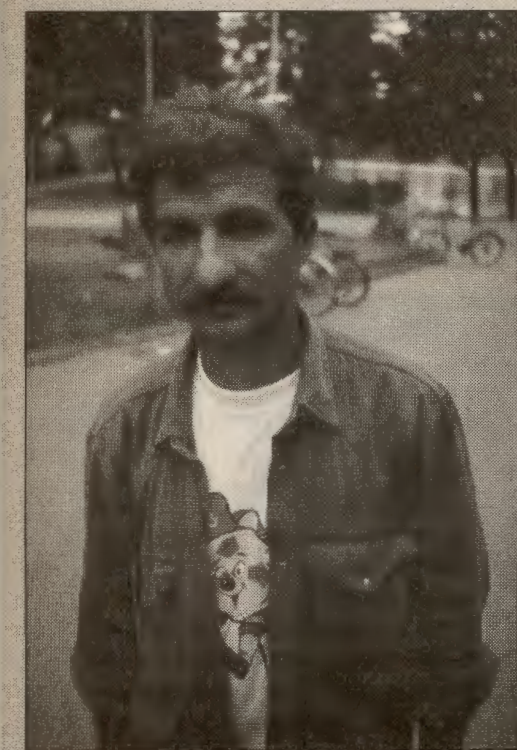
• Det er regna på at borgerlønn på samme lave nivå vil koste 200 milliarder pr. år i Norge. Men 40-50.000 kan jo ingen kan leve av i dette landet, om de ikke i utgangspunktet bor i nedbetalt hus, er forsørger på anna vis osv. n

• Dagpengeordninga, fadderordninger osv. i dag fungerer likevel bare som subsidiering av næringslivet.

• Mange ønsker seg faktisk ledighet i perioder av livet, i samband med småunger, familiesituasjon osv. Fagbevegelsen kunne gjennom avtaler lage ei fleksibel ordning som regulerte dette, sånn at folk ikke risikerer å havne permanent utafør arbeidslivet fordi de bevilga seg en pause.

• En så høy sats som 100.000 kr. som borgerlønn ville være økonomisk mulig for det offentlige. De 125 000 ledige i dag får gjennomsnittlig 84.000 i dagpenger osv. Da er vi ikke så langt unna. Folk som er på ulike tiltak og sosialstønad koster også mye. I tillegg er ei borgerlønn mye billigere å administrere. Det vil gi f.eks. unge arbeidsledige en økonomisk basis for å flytte for seg sjøl og starte på ny.

Sendes rundt i systemet

Mohammad Fettahi er en av de arbeidsløse som sendes rundt fra det ene offentlige kontoret til det andre. Klientifisering ble dette kalt i Moss.

Mohammad er en 37 år gammel kurder fra Iran, som har sittet 3 år i fengsel der på grunn av sitt medlemskap i Kurdistan demokratiske parti. I Iran var han lærer.

Fem år har han vært i Norge. Men her har ikke fått noen fast jobb, trass i at han har tatt flere års utdanning. Sånn som han og andre arbeidsløse blir sendt rundt på tiggerferd i det offentlige, mente han var uverdigg for et samfunn som Norge.

Viktig jentekamp!

De tre mossejentene Hege Rytter Jakobsen, Marianne Berg Piiksi og Kjersti Solstad er opptatt av kvinnes sære problemer med arbeidsledigheten. Hege var opptatt av de dårlige jobbforholda jentene blir tilbudt i dag. Jentene har problemer med faste jobber. I stedet blir de tilbudt kontraktjobber i servicenæringer der de må sitte og vente på tilkalling. Marianne viste til det urettferdige i at folk som ikke hadde videregående utdanning heller ikke får hjelp av arbeidsformidlinga til jobb.

Marianne var veldig skeptisk til det med jobbfordeling mellom gamle og unge, eller at alle 60-åringene ble tvunget til å slutte. Det er feil å sette ulike aldersgrupper opp mot hverandre, sa hun. Hun vil ikke slåss på arbeidsmarkedet mot 60-åringene. Det som preger dette samfunnet er jo ikke mangel på ugjorte oppgaver. Alle som er arbeidsledige trengs, og flere til!

LOs leder for informasjon, Ståle Dokken, kommenterer på s. 14

EU-aksjoner preger Gjøvik

Gjøvik RV satser

Størk Hansen viser stolt fram ei liste med nesten 100 RV-sympatisører, når Opprør spør om hvem som blir aktivisert i EU-kampen.

På Gjøvik: Ove Bengt Berg

– Vi har gjennomført fire seminarer med ulik form for skoloring. I gjennomsnitt har det vært til stede 25 personer, men i alt 40 forskjellige har vært innom. RV kan bidra med politisk kunnskap og saftige debatter, derfor er det viktig å tilby dette til interesserte.

– Det er mest nei-folk som har vært på disse seminarene, men det er viktig nok for på denne måten kan de hente inspirasjon og argumenter. Innvandrere på seminar har fått av-

slørt mytene om det frie arbeidsmarkedet.

– Ja-innledere har vært et problem. En av Aps stortingsrepresentanter hadde sagt ja til å komme, men det lokale Arbeiderpartilaget fikk forpurra dette.

– Men den første forutsetninga for å gjøre noe i Gjøvik var å legge ned AKP, slår Størk bastant fast. Vi klarer ikke å opprettholde to organisasjoner. Denne påstanden fører til litt munnhuggeri. Det finnes fortsatt AKPere i Gjøvik, hevdes det bestemt rundt bordet.

Størk er hovedtillitsvalgt på Hutton, og har vært Samorg leder i Gjøvik inntil i vår da han ikke lenger ville stå for den sosialdemokratiske politikken der.

Størk sier det er nødvendig med langsiktige målsettinger. Verden stopper jo ikke opp 28. november. I løpet av året skal det verves 30 nye RV-medlemmer, og nå har de alt 20

stk. Dessuten er økonomi et viktig problem, uten penger kan en ikke drive politikk. RV-kontingenten er utilstrekkelig, og lokalt blir det jo bare igjen 100 kroner. Derfor har de oppfordra til innbetaling av ekstra-kontingent, uten at det har blitt noen suksess hittil.

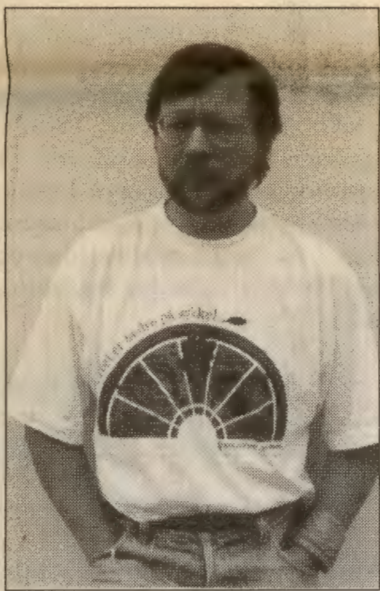
– RV har påtatt seg ansvaret for tre hovedstands i byen framover. Til hver av disse standsene skal vi i RV skaffe 10 personer. I tillegg skal andre partier og organisasjoner også skaffe folk. For her i Gjøvik er det slik at når vi først har stands, så preger vi hele byen!

– De to siste åra har opposisjonstoga blitt dobbelt så stort som Ap-togget. SV ligger helt nede, og har langt færre på medlemsmøtene sine enn de seks representantene de har i bystyret! Senterpartiet derimot har vist en imponerende politisk og organisatorisk styrke her i området, sier de tre.

Tre av RV-aktivistene: Fra venstre Bjarte Møller Bjørge, Eli Nasset og Størk Hansen. Foto: OBB

Solidaritetsaksjon for Finn Olav Rolijordet

Den ledende RVeren Finn Olav Rolijordet har blitt skvisa som arbeidstaker på bedriften Sivensund. Han er holdt utafør på grunn av sin fagforeningsaktivitet. Denne saka kan han ikke tape, sier de.

I Gjøvik RV er det mange med faglig bakgrunn, og opposisjonen i fagbevegelsen må organiseres. RV ser denne saka som en viktig prøve på arbeidsfolks solidaritet.

Finn Olav Rolijordet. Foto: Anders Rosenkvist.

Vær stolt av RV!

Eli Neaet.

Foto: OBB

Eli Nasset fra Gjøvik mener at mange RVerer virker flau over sitt parti. Hun viser til at medlemmer av SME og SV på Åbo-konferansen tidlig markerte seg med sin organisasjonsbakgrunn, mens RVerne holdt sin partitilhørighet skjult. Denne tendensen vil hun at RVerne nå skal snu. «Det er all grunn til å være stolt av RV. Det er det eneste partiet som har de rette analysene og den riktige praksisen», sier hun.

Sjøl er hun et bevis på at venstre-opposisjonelle ikke bare er gamle førtiåringer. Ei ung kassadame som etterhvert blei lei det, og nå har fullført det første året på sosialskolen. Til intervjuet med Opprør stiller hun i svart «Hekser mot EU»-trøye og et kledelig Lenin-merke.

Hun har alltid vært interessert i RV, men klagde over at det var svært

vanskelig å komme i kontakt med RVerne. Dette i motsetning til AUF som er ute og kaper medlemmer til studiesirkler veldig åpent og offensivt. Kampene på Gjøvik mot nazister, og krancling med en høyrevridd bror, har også vært viktig for hennes politiske orientering.

Synliggjør RV, vær stolt av det, skryter hun. Hun avviser at RV skal stille seg beskjedent i bakgrunnen i EU-kampen med sin politikk. Her får hun støtte av Bjarte Møller Bjørge. Han vil også ha slutt på den overdrevent høflige og lite profilerte stilen fra RV. «Den fører bare til at RVerne og RV-politikken blir skvisa i alle sammenhenger, ikke minst sentralt i Nei til EU», avslutter han.

Allsidig aktivitet i Telemark

– Kragerø her, svarer Helge Rykkja over telefon. Viktigste arbeide for oss nå er den åpne konferansen om EU som RV i Telemark EU skal arrangere 10. september om faglige rettigheter i framtida i EU.

Til denne konferansen regner vi med å få utenlandske innledere med erfaring fra EU.

– Politisk frykter jeg at Europare-

torikken har lett for å få oppslutning i byene. Men bygde-Telemark er mer bastant mot enn noensinne, der må tilhengerne nesten fredes.

– Ellers så satses det i Telemark nå. I forståelse med Nei til EU har vi organisert nei-organisasjonene etter mønster fra Hordalandutvalget. I Skien er det oppretta et RV-kontor, hvertfall på prøve nå i EU-kampen. Terje Kollbotn er ansatt på deltid som reisesekretær. Og for første gang på flere tiår har vi arrangert studiesirkel for ungdom om marxistisk filosofi, politisk økonomi m.m. Vi prøver nå å få til flere ungdoms-sirkler andre steder i fylket.

– Medlemsbladet Raude vindar har Mary Ann Bjørnflaten som re-

daktør, og går til medlemmene i hele fylket 2-3 ganger i året.

– Personlig er jeg opptatt av at RV skaffer seg en marxistisk analyse av blokkene i imperialismen, både på grunn av kampen mot EU og på grunn av faren for å bli et synseparti. I den anledning har jeg forhåpninger til RVs nystarta internasjonale utvalg, avslutter kragerøaktivisten.

OBB

Helge Rykkja

RV på vandring

Den første sommerleieren i RVs historie er avholdt. Midt i Jotunheimens ville natur samlet RV 13 voksne og 7 barn til politikk, sosialt samvær og fjellvandring - alt sammen i strålende vær. Det lave deltakertallet ble langt på vei oppveid av høy kvalitet på innledninger og naturopplevelser.

Tekst/foto: Kristin Johansen, Gjertrud Skarholt, Anne Steinsland

Hvordan arbeide for enhet mellom arbeidsløse og folk i arbeid? Er arbeiderbyråkratiet et eget sjikt eller en del av borgerskapet? Hvordan forstå Marx klasseanalyse i dag?

Diskusjonene om viktige politiske spørsmål for revolusjonære tok av for fullt under tema-dagene med følgende «basis-meny»: Hovedinnledning, gruppediskusjon i fjellheimen, oppsummering og kveldstema.

Om tempoet ble for høyt? Småbarnsforeldrene hadde vel en tendens til å ramle av i de krappeste svingene, og for naturfrikene var det sanneligvis ikke lett å holde øya åpne og hjer-

nen klar da forsamlinga gikk inn for myk landing til kveldsforedraget utpå kvelden.

Politisk prosess

Å utvikle ny politikk er ikke noe man gjør over natta. Men å sette i gang prosesser, utvikle nye tanker, utveksle synspunkter, er helt nødvendig for å komme videre. Og det var dette leieren satte seg som mål.

Programmet kunne virke noe ambisiøst med temaer som spente fra sosialdemokratiet i 90-åra til sosialismen og kommunismen, med mellomstasjoner på klasseanalyse, og flere temaer innfor EU-debatten. Men det ble en spennende og ikke minst sammenhengende politisk prosess. Dette skyldtes i første rekke gode, korte innledninger som var konsentrerte og spissformulerte og en forsamling fra høyst forskjellige miljøer: Arbeidermaktgruppa, forhenværende AKPere, «reine» RVer og en enslig svale fra Internasjonale Sosialister.

Ulike tradisjoner

Viljen og atmosfæren til å tenke høyt, tenke nytt var antageligvis den beste siden ved leieren. Deltakerne opplevde at folk fra ulike politiske tradisjoner kan være en styrke når man befinner seg i en politisk atmosfære av åpenhet og et ønske om å se en «politisk parolle» fra andre vinkler. Dette var en viktig erfaring de fleste tok med seg i baggasjen hjem.

Men det var langt fra politisk idyll. Det var ikke en forsamling som til enhver tid søkte «monolitisk enhet». Heldigvis. Uenighetene

var store i mange spørsmål og diskusjonene var langt fra lavmælte! Bl.a. ble det reist en påstand om at Arbeiderpartiet fortsatt er et arbeiderparti fordi massegrunnet er arbeiderklassen. Så vi ikke da at hårene reiste seg på kroppen til eks-ml'erne? Eller at lærere vil bli proletarisert når det offentlige skoleverket privatiseres. Påstanden fikk kraftig

motbør: Hvor har du din klasseanalyse fra, da mann!?

Alle var enige om at været hadde vært fantastisk, barnehagen helt utrolig bra for ikke å snakke om rømmegrauten og lettølet! Og vi var enige om at dette måtte det være den beste sommerleieren vi hadde vært på!

Vel møtt neste sommer!

I denne verden..

..er alt mulig mulig!

Trond Andresen (T.A.) holdt innledning den siste dagen på leiren om framtidssamfunnet, sosialismen. Han la vekt på våre muligheter i å framstille dette som en positiv visjon. Han kritiserte "gammelkommunistene" og deres bruk av "objektive økonomiske tvangslover" for å bekrefte at sosialismen er en umulighet både i Norge og i andre deler av verden. Revolusjonære som er opphengt i en krigersk retorikk, der innføringa av sosialismen skjer i ei ramme kjennetegnet av djup krise, fattigdom, nød og krig. En desperat sosialisme som ikke har annet å tilby folk enn muligheten til å bli med på et historisk nederlag. Opp mot dette mente T.A. det måtte være vår oppgave å framstille sosialismen nøkternt og realistisk. Et framtidssamfunn som er ønskelig for folk flest, og som folk bevisst velger å innføre. En sosialisme innfor de norske grensene.

T.A.'s sosialismevisjon er nært knytta sammen med en forståelse av teknologien som en potensiell frigjører for menneskeheten. I det GjennomAutomatiserte-Framtidssamfunnet (GAFS) vil teknologien bli brukt til å løse nye utfordringer og

gjennoprette de skadene som kapitalismen har påført menneskene og miljøet. Han la vekt på informasjons- og kommunikasjonsteknologien og det stadige høyere informasjons- og kunnskapsnivået hos en arbeider.

Idenne utviklinga ligger det et frigjørende potesial. Et høyt alment kunnskapsnivå er en forutsetning for demokrati og en global felles offentlighet muliggjør solidariske handlinger. F.eks. kan det bygges opp et nettverk av alternative informasjons- og kunnskapskanaler. T. A. mente at Norge som et sosialistisk pilotprosjekt i en ellers kapitalistisk verden er mulig. Å slå ned en sosialistisk demokratisk revolusjon i Norge med vold vil også være politisk vanskelig for "demokratiske" vestlige land. Forholdene ligger også mere og mere til rette for et høyteknologisk allsidig produksjonliv i mindre skala

Den politiske trenden i dag er at alt styres lengre og lengre unna. Samtidig er det både teknisk og økonomisk mulig å styre desentraliserte samfunn. T.A. hevdet at mindre enheter er en forutsetning for demokratisk kon-

troll og det er også lettere å organisere en vellykket økonomi i mindre stater.

T.A. så for seg et sosialistisk Norge med direkte demokrati på lokalplanet, og arbeiderstyrte bedrifter med allmøtestyring. Det betyr at folk avgjør på godt og vondt

Det økonomiske programmet for ei utvikling i retning sosialismen bør være kjennetegnet av en planstyrt markedsøkonomi, kombinert med planøkonomi på en del nødvendige varer. T.A. hadde liten tro på distribusjon av varer gjennom utdeling av kuponger. I et sosialistisk Norge vil også folk bli sosialisert inn i en mentalitet, der det personlige forbruket i større grad styres utifra felleskapets holdninger til hva som er økonomisk og økologisk forsvarlig. Folk vil frivillige begrense forbruket på varer som det f. eks. er knapphet på.

Hovedpoenget til T.A. var at det er nødvendig å gjenreise sosialismen som et visjonært, men også realistisk framtidssamfunn. Svartsyn og pessimisme har alt for lenge prega deler av den revolusjonære venstresida.

Et av temaene på leieren var oppsummering og analyse av sosialdemokratiets svik i Viking Dekk saken. Det som gjennomsyret denne kampen var det samarbeidet som var mellom den lokale fagforeninga på Viking, det lokale Arbeiderpartiet og toppene i Kjemisk forbund. Det var tydelig å se at de gjennomførte sin egen linje, hvor det å ikke skade Arbeiderpartiet var viktig. Det så ut til at dette var mer viktig enn å samarbeide med lokalsamfunnet som ønsket å bruke alle midler for å slåss mot nedleggelsen.

Dette medførte at Askim var delt i 2 når det gjaldt denne kampen. Deler av kommunestyret, den lokale fagbevegelsen, folkeaksjonen og størsteparten av lokalbefolkningen på den ene siden og styret i fagforeninga på Viking på den andre siden. De holdt også medlemmene unna, da det ikke ble gjennomført medlemsmøte på 3/4 år. Og det måtte en underskriftskampanje til for å få til et møte.

Fagforeningen på Viking i samarbeid med AP prøvde med alle midler å holde ro i befolkningen, og å passivi-

sere støtten utenfra. Med en gang det ble noe fart i aksjoner og for stor blest i media, prøvde de å roe ned det hele med å si at det var til skade for forhandlingene med mulige investorer. Og hver gang lokalsamfunnet begynte å miste tålmodigheten, stod de fram å fortalte at nå var det en snarlig løsning i vente.

Til slutt ble det helt klart at det ikke var mulig å få til en eierstruktur som kunne overta bedriften. Det ble signalisert fra flere advokater at det var mulig å vinne en rettssak om konsesjonsloven, dersom man gikk rettssak for å tvinge Nivis til å selge bedriften på tvangsauksjon. Ordføreren i Askim ønsket å prøve dette hvis det var flertall for det i kommunestyret. Igjen brukte sosialdemokratene sine maktmetoder. De gjennomførte en avstemning på Viking om arbeiderne var for eller mot rettssak. Men i forkant av avstemningen ble det satt fram skremselspropaganda at departementet ville holde tilbake alle omstillingsmidlene som var blitt lovet. Dette bidro til at det ble et flertall blant arbeiderne på Viking mot rettssak. Mange av kommunestyrerepresentante ønsket å gå inn

for rettssak, men verget seg å gå imot de ansattes ønsker. Og med 1 stemmes overvekt ble det mot også i kommunestyret

Dermed hadde sosialdemokratene vunnet fram med sin strategi om ikke å ramme Arbeiderpartiet sentralt i denne saken, og å unngå en rettssak om konsesjonslovens gyldighet. Dette var det overordnede mål for Arbeiderpartiet i en fase i EØS forhandlingen hvor konsesjonsloven skulle settes til side. Det viser også hvor stor makt et lite mindretall kan ha bare ved å sitte på de riktige posisjonen, og overkjøre fullstendig flertallet som virkelig ønsket å ta opp kampen i denne saken. Det er lenge siden noen sak har hatt så stor støtte og så stor mediaoppmærksomhet som nettopp denne saken.

Det er viktig å oppsummere slike arbeidskamper og bruke erfaringene neste gang. Ikke minst nå i slutfassen av EU-kampen er det viktig å ikke undervurdere Arbeiderpartiets maktmetoder.

130 ungdommer

Ta 130 ungdommer, strålende sol, en stor dose politikk, litt for lite søvn og flere aksjonsverksteder. Spe på med fotballturnering, disconight og sjølmekka sanger. Rør rundt og krydre lett med spennede diskusjoner og internasjonale gjester fra 7 land. La det hele stå i sju dager og dermed har du Rød Ungdoms sommerleir 1994.

Av Jorunn Folkvord

Været må nok ta noe av æren for at folk trivdes godt på årets leir. En uke med for det meste strålende sol, men ikke for varmt, var akkurat det drømmeværet leirledelsen sa de hadde bestilt. Men minst like viktig var nok det politiske programmet og organiseringa av leiren.

Tett, men sterkt program

Mange nevnte under oppsummeringa at programmet på leiren hadde vært for tett. Det hjalp også lite at det som var på kveldstid var frivillig, når det var så spennende lagt opp, trakk mange fram. Og det var mye program, både hovedinnledninger, seminarer, debattmøter og verksteder.

I år blei begge hovedinnledningene holdt av Rød Ungdommere, og også de fleste seminarer hadde Rød Ungdom-innledere, og det var Rød Ungdommere som ledet de forskjellige aksjonsverkstedene. Dette viser at Rød Ungdom har styrket seg politisk. Behovet for hjelp og støtte fra moderpartiene i ett og alt er ikke lenger tilstede.

Hovedtemaene på årets leir var kamp mot fascisme og kamp mot EU. Begge temaene hadde fått satt av hovedinnledning og gruppediskusjoner, men det var EU-delen som blei prioritert utover i leiren, med blant annet egne verksteder i tillegg til aksjonsverkstedene som

omfatter alt fra teater og sang til pratekurs og flørtekurs.

Diskutere, diskutere...

En oppsummering etter mange Rød Ungdom-leire, har vært at gruppediskusjonene aldri har tatt av skikkelig, og at det lett har blitt spørsmål med «fasitsvar». Dette ble det gjort et forsøk på å rette på i år. mer tid ble brukt til å lage grundige spørsmål, og det ble også laget spørsmål som var tilpasset folks forskjellige behov for å diskutere, utfra alder, erfaring, politiske kunnskaper m.m.

Plenumssamlingene på leiren var veldig forskjellige. Mens man under plenumdiskusjonen om makt/voldsbruk i den anti-rasistiske kampen tildels fikk «de tøffe guttas» diskusjon, var det flest unge jenter (og gutter) som tegna seg under konfrontasjonsmøtet mot Internasjonale Sosialister om Jentekamp. Fortsatt er plenum et forum for de store og tøffe, men det er en utvikling som gjør at flere og flere føler at de kan bidra med noe, også i større forsamlinger. Dette tror mange er et resultat av blant annet at man har egne jente- og guttesamlinger på leiren.

Brigader er en god tradisjon

Brigadene var nok også en grunn til at flere turde å snakke i plenum, fordi de hadde forberedt seg i brigaden på forhånd. I år som i fjor var

leiren delt inn i 6 brigader. Mange tror kanskje at brigadeuttrykket bare er en overlevning fra -70-tallet, men de som deltok på Rød Ungdoms sommerleir var godt fornøyd med denne formen for organisering. Det er lettere å bli kjent med rundt 20 folk på en brigade, enn 130 folk på en hel leir. Brigadene fungerte som både sosiale, politiske og tekniske enheter.

I brigadene ble det en veldig god stemning når det gjaldt å delta sammen i fotballturnering og natursti, men også når det gjaldt å gjøre kjedeligere oppgaver som oppvask og dovask. Der hvor brigadene kanskje fikk lagt fram det beste resultatet, var på avslutningskvelden. Imponerende er det minste man kan si om de kulturelle bidragene fra de forskjellige brigadene, og de som trodde kulturen var død i den revolusjonære bevegelsen i Norge, den får tro omigjen.

Kultur

Sanger, sketsjer og Oscarutdeling for beste morratryne var blant bidragene. Sjøl om kulturen var hjemmelaga var den inspirert av reklame og amerikansk kulturimperialisme. La oss få sitere: «Når alt kommer til alt, så er det jo ikke noe som heter seriøs kapitalisme, men er det ikke verdt et forsøk?», «I dag skal Norge gifte seg. Jeg er så spent at jeg kommer til å tisse på meg. Da er det fint med EØS-trainers - up and go to EU» eller hva med «Når

Diskusjoner er viktige for de som er aktivister. Foto Håvard Houen.

andre partier mister grepet allerede i Oslo, holder det norske Arbeiderpartiet hele veien til Brussel».

Oppkjøring til EU-kampen

Sommerleiren var på mange måter en oppkjøring til høsten. Kulturen var et bevis på det, men den politiske skoleringa og mobiliseringa var også en viktig del av forberedelsene til EU-kampen. En ting er den konkrete faktakunnskapen man kan lære seg om EU, det kan man holde på med i evigheter, uten å noen gang lære alt. Viktigere blir det derfor å lære folk at de sjøl er verdt noe, og at deres bidrag er viktig i EU-kampen.

Et mål med leiren var å gjøre flest mulig av leirdeltakerne til Nei-aktivister, og det målet er sannsynligvis også nådd. Et annet mål med leiren var å gjøre Rød Ungdom økonomisk i stand til å delta i EU-kampen med eget materiale. Målet var å samle inn 10 000 kr. i løpet av en uke. pengene skal gå til å lage en egen EU-løpeseddel og en egen EU-plakat. Det ble tatt i bruk de merkligste metoder for å samle inn penger, og noen synes også at det

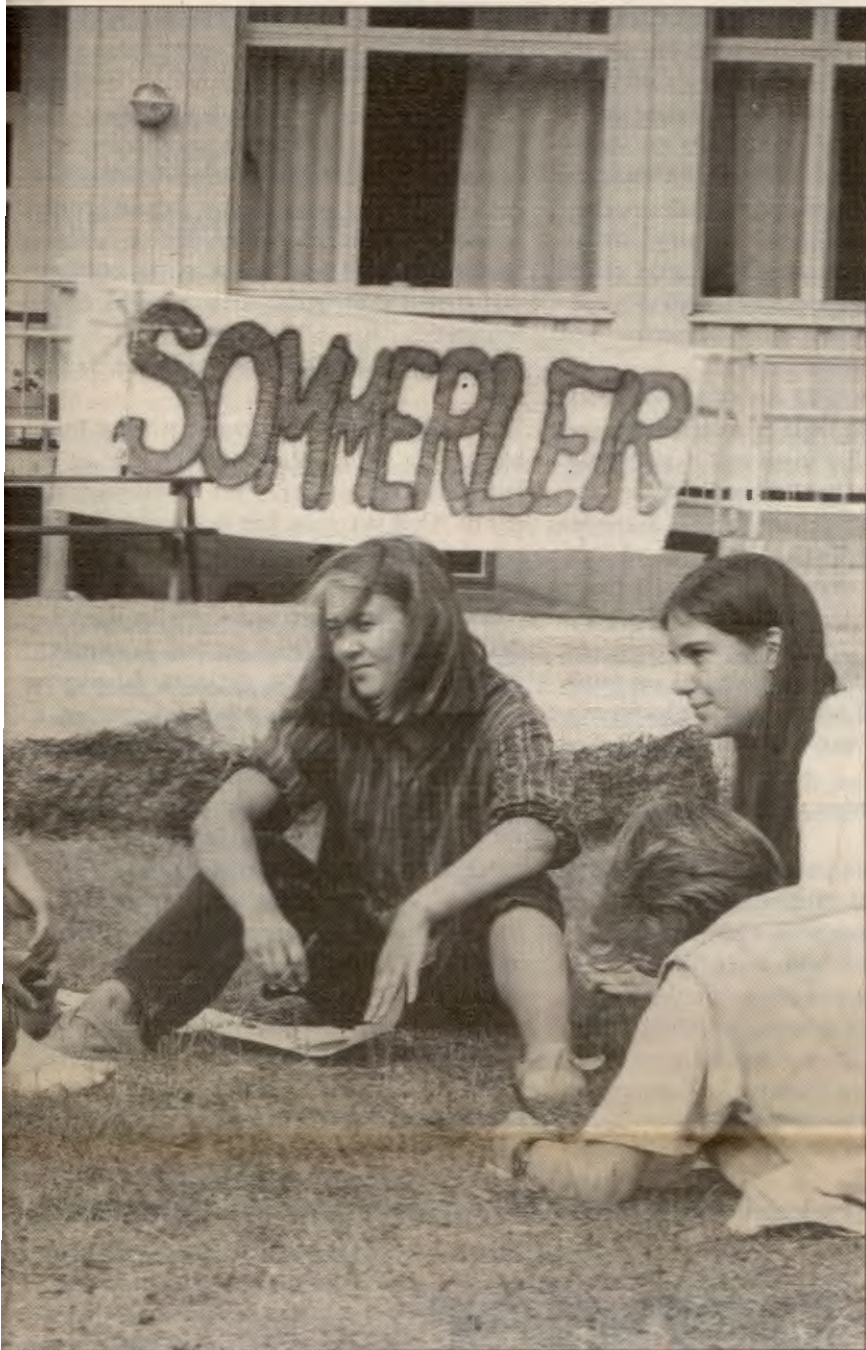
gikk litt over streken av og til, men i hvert fall førte den samla innsatsen på leiren til at det kom inn over 11 000 kroner! Det er et resultat man kan være stolt av.

For mye av det gode...

Noen synes at årets leir blei litt for mye av det gode, men det var brei enighet om at det var av det gode, og mer enn 90% av deltagerne er ganske sikre på at de vil komme igjen til neste år, og ingen har sagt at de ikke vil komme tilbake neste år. Hva neste års sommerleir skal ha som hovedtema er fortsatt ikke bestemt, men det drøyer nok ikke lenge før det kommer ut informasjon både om tid, sted og tema, for sjøl om 130 er mange, er målet å bli enda flere til neste år. Og skal man bli mange, må mobiliseringa starte tidlig!

- ingen voksne!

Slitsomt, men gøy

En sommerleir organiserer seg ikke av seg sjøl, og på leiren var det mange som hadde faste oppgaver for å få alt til å gå rundt. På toppen satt en leirledelse på 6 og hadde oversikten over alt som skulle skje.

Opprør har tatt en prat med Gro (17), som satt i leirledelse for første gang.

- Det var jævlig slitsomt, men det trenger du ikke skrive, svarer Gro når hun blir spurt om hvordan sommerleiren var.

- Men det var gøy også. Folk var jo kjempefornøyde og det er jo det viktigste, og det var lærerikt, vi lærte masse nye ting.

- Hva synes du sjøl var det beste ved leiren, hva fungerte best?

- Jeg tror EU-verkstedene var noe av det beste. jeg hørte mange som sa det syntes det hadde vært veldig spennende.

På sommerleiren var det satt av en formiddag til at alle skulle velge seg ut temaer om EU som de skulle sette seg inn i, og deretter fortelle videre til resten av leiren hva de hadde lært. Det ble laget veggaviser, aviser, sketsjer, gateteater m.m.

- Mange går rundt og tror at de sjøl ikke kan noe, sier Gro. Men når de først får prøvd å finne ut av ting sammen med andre, så blir det flotte resultater. Jeg tror sånt er viktig

for å styrke sjøtilliten til folk.

En annen ting ved leiren Gro var kjempefornøyd med, var stemninga. Siden leiren var godt organisert teknisk, og det var lite rot, var det også en veldig god stemning. Samholdet i brigadene fungerte veldig bra, og det var lite problemer med at aldersspranget i noen brigader var på opptil 10 år fra yngste til eldste.

Når vi kommer inn på det som ikke var helt som det skulle, nevner Gro at Rød Ungdommerne på leiren var for lite offensive når det gjaldt å verve de som var ikke-medlemmer.

- Vi i leirledelsen burde sikkert ha diskutert det nøyere på forhånd vi også, legger hun til.

Hun tror også det var en feil å vise film to kvelder, i hvert fall når filmen het "1900" og var i to deler, hver på 3 timer. Det bleir kanskje litt for mye av det gode?

Det var altså rundt 130 deltagere på leiren i alt, men hvorfor velger alle disse ungdommene å reise på RU-leir?

- Jeg tror det er mange grunner. For å diskutere politikk, lære, treffe venner fra hele landet, få høre om ting man ikke hører andre steder. Den internasjonale brigaden er nok også viktig for en del, sier Gro.

På den internasjonale brigaden i år var det deltakere fra tilsammen 8 nasjoner, og hele programmet foregikk på engelsk. En nyhet i forhold til i fjor, var at det i år også var representanter fra det afrikanske kontinentet på brigaden.

Til slutt har vi lyst til å spørre Gro hvordan det var å sitte i leirledelsen.

- Det blei jo en del intern humor etter hvert da, sier hun med et smil.

Når møtene strekker seg til både halv to og halv tre om natta, er kanskje det forståelig.

- Det hadde ikke gjort noe om vi hadde vært litt flere, for det blei litt vel slitsomt, sjøl om det selvsagt var gøy også. Vi lærte masse nytt. Dessuten gjorde brigadelederne en kjempejobb, det betydde mye for at leiren skulle bli vellykka. Vi slapp også de helt store krisene. De verst glippene vi hadde i programmet var en liten forsinkelse her og der og et band som ikke dukka opp når de skulle.

Det Gro synes var synd var at hun gikk glipp av veldig mye av det politiske opplegget, for hun hørte at de andre sa at det hadde vært mange spennende diskusjoner.

Helt på tampen vil Gro ha med gutte- og jentesamlingene. I flere år har Rød Ungdom hatt obligatoriske gutte- og jentesamlinger på alle sine leire og konferanser, men i den siste tida har samlingene fått et veldig pliktpreg over seg. Det er noe man gjør, mer av pliktfølelse enn politisk overbevisning. I år klarte man å snu på denne trenden ved å velge litt utradisjonelle vrier. Jentene hadde blant annet en runde med sjølforsvarskurs og gutta diskuterte porno.

- Det er lenge siden jeg har hørt så mange skryte av gutte- og jentesamlingene, avslutter Gro.

Om hun har lyst til å være med i leirledelsen til neste vil ikke Gro svare på ennå, først vil hun hvile ut etter årets leir.

På leiren blir guttas hegemoni utfordra av jentene. Foto Håvard Houen.

Oslo RV:

- Fortsatt uenighet

De politiske diskusjonene i 1991 rundt Oslo RVs politikk, danner bakgrunn for de aktuelle stridighetene i bystyregruppa i Oslo. I 1991 kjempet en om taktikken foran valget, og om RVs prinsipielle syn overfor sosialdemokratiet. Mulighetene som vippeposisjonen har gitt bystyregruppa, har også skjerpet striden om RVs politikk.

Av Ove Bengt Berg

- Leder i Oslo RV, Arne Rolijordet, hva har du å si om den offentlige diskusjonen som skjer mellom medlemmer i bystyregruppa i hovedstaden?

— Problemene i bystyregruppa dreier seg delvis om politisk uenighet om forholdet til Ap/SV-byrådet, dels om interne personlige motsetningsforhold. Disse uenighetene skjerpes gjennom den aktuelle politiske konflikten.

- Hva var så spesielt med situasjonen i 1991?
 - Oslo Sam.org. ba de tre partiene til venstre samarbeide om å kaste det menneskefiendtlige Tetzchner-byrådet. Dette ga unison gjenklang i arbeiderklassen i Oslo, og det var dette Sam.org.vedtaket som gjorde det mulig for de tre partiene å samarbeide 1. mai 1991. Oslo RV sitt ja til denne politikken gjorde oss stue-

Arne Rolijordet

reine i fagbevegelsen. Blant annet fikk vi vilgninger fra foreninger som normalt ikke har støttet RVs politikk..

- Men gikk ikke Gerhardsen til valg på hets mot sosialklienter og innvandrere, og vil ikke støtten til han styrke illusjonene om hvilken politikk som tjener arbeidsfolk?

- Nå må vi ikke glemme at byrådet var ekstremt arbeiderfiendtlig og markedsliberalistisk. Nå har hvertfall de 60 000 kommunetiltatte fått sine «egne» som arbeidsgivere, og fått ro og trygghet i jobben.

- Kunne RV vedta en slik politikk uten strid?
 - Nei. Oslo RVs endelige vedtak om dette

var et kunststykke i programformuleringer. Vi ga for det første støtte til å få fjerna Tetzchner, og få inn et nytt Ap/SV-byråd. For det andre sa vi at vi ikke ville være en garantist for et Ap/SV-byråd, uansett hva det måtte vedta. Intensjonen var at RV ikke skulle bli vingeklippa. Dette vedtaket ble kritisert både fra dem som ville stramme opp formuleringene i forhold til vårt programmatisk syn på sosialdemokratiet, og andre som ville at vi skulle forpliktende oss mer overfor et Ap/SV-byråd.

- Formuleringa «ikke være garantist», har den egentlig noen praktisk verdi?

- Uenigheten fra 1991 finnes fortsatt, både om hva vedtaket går ut på og hvordan det skal etterleves. Men vi har stemt mot byrådet i flere saker der byrådet har lidd nederlag.

- Den politiske striden innad i RV avspeiles også i vårt velgergrunnlag. Velgerne våre utgjør en svært sammensatt gruppe, det finnes ingen typisk RV-velger. Sjøl om jeg ikke kan dokumentere det, spenner RV-velgerne fra blitzmiljøet til misfornøyde Ap-folk og gamle pensjonister. Et så sammensatt velgergrunnlag må også bety noe for den politikken vi skal føre.

- Har RV hatt noen praktisk innflytelse på politikken i Oslo?

- Vippeposisjonen gir oss muligheter. Samtidig har det ført til strid innad om hvilke enkeltsaker vi skal prioritere. I RV har vi jo som kjent mange grupper som ivrer for sine kjerresaker. Problemet er å balansere disse krava så de passer inn i ei overordna politisk analyse. Sjøl mener jeg at vi nå burde legge større vekt på å skjerpe den ideologiske kampen mot sosialdemokratiet.

- Ved å kreve noen av Tetzchnerbyrådets po-

litiske byggverk revet?

- Ja, men for eksempel bydelsinndelingen kan vi ikke få reversert. Synet på den er RV aleine om. Der vi kan få innflytelse er på helse- og sosialpolitikken, skolepolitikken, i innvandrerspørsmål og i næringspolitikken. Mest er det å hente politisk på arbeidsløsheten — det er et pinlig område for Arbeiderpartiet. Årsmøtet i Oslo RV i mars slo også fast at kampen mot EU-medlemskap og arbeidsløsheten skal være den viktigste saka for oss framover.

- Men hva var det som utløste problemene nå?

- Kritikken mot helsebyråd Kirsten Rytter blei veldig sår for Rune Gerhardsen, og han talte den ikke. Vårt krav var 10 millioner kroner til Aker sykehus. Det er i denne situasjonen Athar Ali går ut og sier slik ville ikke jeg ha stemt. En slik uttalelse er veldig uheldig taktisk sett. Men sett ut fra Athars ståsted er det forståelig å satse alt på å få gjenoppretta morsmålundervisninga, det er en fanesak for innvandrermiljøet som han representerer. Ei sak Rune Gerhardsen gikk til valg på å fjerne, og som vil koste atskillige millioner kroner å gjeninnføre. RV prioriterer sjølsagt dette kravet, så det er ikke der uenigheten går.

- Og nå melder Athar Ali seg ut av RV?

- Det håper og trur jeg ikke. Styret er inne i en dialog med bystyregruppa, og vi bruker mye tid på å jobbe oss ut av de motsetningsforholda som eksisterer. Men RV er et motsetningsfylt parti, og vi må lære oss å leve med skarpe motsigelser. Det vil være negativt for RV om Athar skulle forlate oss, og styret arbeider derfor med det målet at vi fortsatt skal kunne leve under samme tak.

Lever best på fiendens penger

På Cuba straffes ærlige og hardt arbeidende arbeidsfolk, mens tiggere, prostituerte, partiledere og folk med slektninger i USA be-lønnes. Klasseskillet går mellom de medog de uten dollar. Levevilkåra blir stadig strammere for et folk som begynner å bli utålmodig, og som er vant med å bli bortskjemt av et Sovjet som ga dem det de trengte. Samtidig virker oppslutninga om Fidel Castro ærlig, og de revolusjonære gatekomiteene viste imponerende evne til å mobilisere folk.

Det er RV-medlem Jan Christensen fra Drammen som trekker denne konklusjonen etter å ha vært med på en kubabrigade i drøyt 3 uker. Oppholdet ga ingen grunn til framtidig optimisme for Castros politikk. Christensen mener Cubas framtid ligger i en mer pragmatisk leder. Det er grenser for hvor lenge et folk kan leve av ideologi aleine.

Egne restauranter for rike

- Folk med dollar og spiser og drikker mens folk på utsida av sperringer av påkaller oppmerksomhet for å bli bedt med inn. Matrasjeringene er strenge. Kubanerne får stort sett bare ris, bønner, kaffe og litt sukker. De er lovet et såpestykke og en tube tannkrem i måneden, men det kan gå både 2 og 3 måneder før de får rasjonen sin. Grønnsaker, kjøtt og fisk må kjøpes på svartebørs.

I Havanna er det mulig for vanlige folk å kjøpt is, men da må du stå lenge i kø. Det er

særlig de 4 siste åra at forholda har blitt verre og det har sammenheng med at hjelpen fra Sovjet har falt bort. Det er liten trøst i at forholda på Jamaica er enda verre.

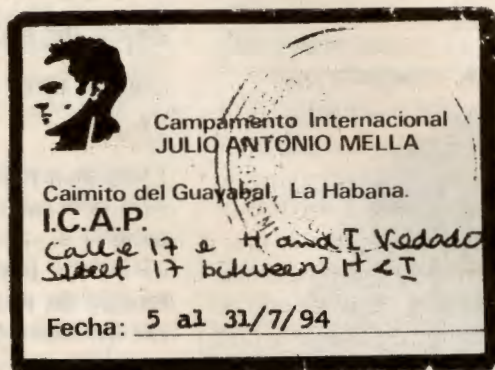
Opprør i august?

- I Havanna en dag i begynnelsen av august var store politistyrker samlet. Det var langs hovedgata på kysten mot USA. En 28-åring jeg snakka med hadde aldri tidligere sett så stort politioppbud. Situasjonen var helt spesiell, og folk flest var redde for uroligheter.

En politimann ble drept i forbindelse med en båtkauping, og et hotell ble stormet.

Fidel slår tilbake

- Politimannen ble hedret med et minnemøte med hundretusener til stede, direkte sendt i fjernsyn. Revolusjonskomiteene som er organisert gatevis mobiliserte til vern av viktige bygninger og i havneområder.

- Embargoen gjør at Cuba ikke kan kjøpe varer fra USA. Coca Cola finnes, men den er kjøpt inn fra et tredjeland. Cuba kan ikke eksportere sine varer til det store markedet bare 150 km fra dem (USA). Heller ikke får Cuba tatt opp noe lån, det betyr null investeringer. Nå satser de på turisme, og det er alt den nest viktigste næringsvegen.

For enkelt å skyldte på USA

- Fidel lar ingen mulighet til å skyldte på USA gå fra seg. USA er sjølsagt skyld i mange av Cubas vansker. Men Cuba kan umulig ha utnytta sine menneskelige og naturlige ressurser godt nok. Gjennomgående virker samfunnsystemet svært firkanta og tungrodd, og privatdrift er nærmest umulig.

Som kommunismens utstillingsvindu i Amerika levde Cuba godt på Sovjets gaver. Cuba fikk det landet trengte og hardt arbeid

var ikke nødvendig. Samfunnet fikk ingen drivkraft til å utvikle sjølbergning og en uavhengig økonomi. Resultatet av denne politikken rammer kubanerne hardt nå.

Fjernsynsflyktninger

- Det er lov å utvandre fra Cuba til USA, men da må det som Fidel sier skje «sivilisert». Det vil si bare når USA har gitt visum. Og det gjør USA bare reint unntaksvis. USA tar bare imot båtflyktninger hvis de kan vises på tv og brukes i propagandaen mot Cuba.

Motstanden mot regimet

- Det finnes helt sikkert en hemmelig motstand mot Castro. Men de viktigste opposisjonelle har forlatt landet. Mange folk er glade i Fidel, og revolusjonskomiteene er godt organisert og har god kontakt med folk. Fidel har en veldig tiltrekning på folk. Men varemangelen tærer på, og vi veit ikke hvor lenge han kan samle brei støtte.

Uroen i august kan være et ledd i motstanden mot Castro. Den kan også være utført av ordinær kriminell mobb, eller av folk som er motstandere av dollarsystemet som gjør at noen kan nyte luksurlivets gleder.

- Men det må skje en endring av ett eller annet slag på Cuba. Den nåværende politikken kan umulig fortsette lenge, avslutter Drammen RVs mest bereiste medlem.

OBB

Etter EU-avstemninga:

Ny kurs for Norge?

Fra og med natta til 29. november er det politisk krise i Norge. En knapp JA-seier vil først føre til krise i SV. Ledelsen vil vingle i presset mellom Makta og eget grunnplan. Deretter vil vi få en «Grunnlovs»-krise dersom SV holder valgløftene sine og sammen med SP stopper medlemskaps-avtalen i Stortinget.

En NEI-seier vil føre til krise i DnA, der spørsmålet om omfordeling av regjeringsposter til SMEs fordel samt spørsmål om en fornyet medlemskaps-søknad vil stå i fokus. Men viktigere er det at stortingsflertallet og en eventuell fortsatt Gro-regjering vil ha svekket tillit i folket. Dette kan bidra til en akutt legitimitets-krise for Makta i Norge. Uansett utfall av folkeavstemninga vil vi få en politisk krise der Norges formelle EU-tilknytning (medlemskap, EØS eller handelsavtale) og graden av reell EU-tilpasning fortsatt vil ri elitene som ei mare. Denne krisa vil tidligst kunne finne sin løsning med stortingsvalget høsten 1997. Uansett utfall vil folkeavstemninga åpne for store og spennende utfordringer for norsk venstreside.

Med dette utgangspunktet vil jeg i det videre avgrense meg til den situasjonen hvor vi får en NEI-seier. Jeg vil antyde noen av de oppgaver som vi RVere og andre venstresidale kan da bør forberede oss til.

RVs vanskelige bane

Det er ikke RVs oppgave som revolusjonært og sosialistisk parti å spre nasjonale eller reformistiske illusjoner. Tvertimot: Vi bør påvise at verken Senterpartiet, SME eller SV er istand til å endre den samfunnsutvikling preget av fortsatt markedsliberalistisk EU-tilpasning. De er for opphengt i de parlamentariske og borgerlige politiske kulturene. Og de er for lite forankret i, og enda mindre styrt av, radikale utenomparlamentariske klassekrefter. Og de har, med unntak av kanskje SV som imidlertid spiller rollen som juniorpartner, ingen erklært vilje til å ville endre den aktuelle norske samfunnsorden. Dessuten: Slik styrkeforholdene er i det imperialistiske nord, og slik spillereglene er i dagens globale kapitalisme, må vi påvise at de neste år gir lite rom for et idyllisk eksperiment med et «annerledesland» i Norge.

Likevel: RV kan ikke avskjære seg selv og avgrense sin rolle til ren propagandisme mot de andre partiene, fra sidelinja. RV må inn på banen. Dette i en fase i partiets unge år der behov for organisasjonsbygging og egenmarkering kan føre til et sektersk RV som kan ødelegge spillet og splitte fronter på venstresida. RVs utfordring ligger derfor i å være politisk/ideologisk mest mulig klar, men samtidig mest mulig konstruktiv og usektersk i forhold til de mest radikale delene av den utenomparlamentariske bevegelsen skapt fram mot folkeavstemninga. Disse delene må styrkes organisato-

risk og politisk. Ikke først og fremst innenfor RV, selv om et nytt i parti under oppbygging sjølsagt vil ønske alle nye medlemmer og aktivister velkommen. Nei, det viktigste er å legge grunnlaget for en framtidig omgruppering, stor eller liten. Da finnes det to hovedprinsipper:

A) Å styrke arbeiderklassens egne radikale og demokratiske kampanisjoner (i fagbevegelsen).

B) Å fremme størst mulig enhet mellom alle dem som ønsker å utvikle Norge til noe annet enn det kapitalistiske og ganske EU-like samfunnet Norge vitteelig er.

I dette arbeidet er det såvidt jeg kan se tre ulike slag som står for døra.

Folkebevegelsen

Det første slaget står i folkebevegelsen Nei til EU (NtEU):

Skal NtEU nedlegges og trappes ned, eller skal EØS-kampen reises for fullt? Paradoksalt nok vil en eventuell Senterparti-regjering, støttet av SME og SV, bidra til å demobilisere folkebevegelsen. Hvis regjeringen skal kunne sitte på sine taburetter i en tid, noe SP-politikere er maktkåte nok til å prioritere, kan de ikke annet enn å respektere EØS-avtalen. Det beste hadde sjølsagt vært begge deler: At NtEU reiser full kamp mot EØS, og at Sp/SV blir presset til å kjøre saken, uansett regjerings-situasjon.

Fagbevegelsen

Det andre slaget står i fagbevegelsen. Spesielt dersom nei-sida kommer styrket ut av LO-kongressen, vil kravet om å finne lederskap og utvikle faglig politikk som er mer i pakt med flertallet i folket og i medlemsmassen reises. Kravene er mindre EU-tilpasning og aktiv utnyttning av den nasjonale sjølråderetten og den gunstigere kamp-posisjonen utenfor EU til å fremme klassens interesser.

Radikale aktivister

Det tredje slaget står om alle de sjelene som ble aktivisert og radikalisert gjennom EU-kampen. Dette er folk vi kjemper sammen med om å reise EØS-kampen i organisasjonen NtEU eller kamplinja i fagbevegelsen. Men i tillegg til dette kan de tenke seg å være med å utforme en ny politikk i dette landet, med sikte på å få landet over på en ny kurs. Skal disse gå i passivitet? Skal de bli oppsugd av de sterke apparatene til SP og SME? Skal de daffe rundt i SV? Til denne utfordringa har jeg en slagplan. «Kommune-RV» bør her kunne ha et særlig ansvar. Men la oss først prøve å lære av det som

Forrige gang...

skjedde etter forrige EU-avstemning og nei-seier.

1972 og 1994: Forskjeller og likheter

Det henvises stadig til Finn Gustavens uttalelse om at nei-siden vant 25. september 1972, men har tapt hver eneste dag siden. Dag Solstad har også formulert noe om borgerskapet og statselitene som var så full av hevnlyst at de har tatt hevn hver dag som har gått. For oss som marxister er det all grunn til å regne med at lønna, arbeids- og levetilstandene blir enda mer pressa enn i dag. (Hvorvidt disse ville bli enda mer pressa med EU-medlemskap, er etter min mening tvilsomt, selv om det er et avgjørende agitatorisk poeng nå før avstemninga!). Kapitalflukt vil bli et økt problem, særlig hvis vi klarer å svekke EØS-avtalen stilling. Grunnen er at borgerskapet denne gang er mye mer internasjonalt og dratt inn i de kapitalistiske krise-svingninger. Oljekildene gir ikke lenger norske kapitalister privilegerte muligheter. Presset for maksimal profitt er større nå enn den gang. Slik sett kan «hevenen» fra borgerskapet denne gang bli enda grusommere enn etter 1972.

Radikalisering

På den andre siden skjedde mange positive ting: Arbeiderklassen fikk forsterket sjøltillit. Deler av grunnplanen og tillitsmannsjektet brøt ut av DnA og deltok i dannelsen av et nytt valgforbund (SV) - vi så tendenser til det Jørn Magdahl kaller for en stor omgruppering. De sosiale bevegelsene som sprang ut av EEC-kampen kunne notere seg for

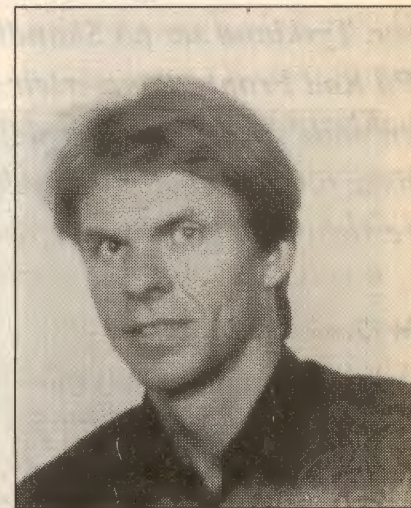
en rekke seire og gjennomslag i offentlig politikk. F.eks.: De mest kampvillige tariffbevegelsene etter 2. verdenskrig og de største lønnsstillingene; den nye arbeidsmiljølova; opptrappingsvedtaket for norsk landbruk; sjølbestemt abort; offensiv norsk støtte til ulandene i kravet om ny økonomisk verdensorden og bl.a. nytt havregime (200 miles økonomisk sone for alle land) i FN-organer m.m.

Men det er to faktorer som gjør at vi nå etter 1994 ikke vil oppleve en slik «reformistisk» offensiv: For det første gir borgerskapets sterkere posisjon og den politiske økonomien mindre rom for reformer.

For det andre er det ikke i dag noen sterk venstresosialdemokratisk opposisjon med forankring i arbeiderklassen og sosiale bevegelser som på kort tid kan presse fram endringer i offentlig politikk. Hallvard Bakke og SME er langt veikere saker enn Ragnar Kalheims AIK, og Solheims SV er en blek skygge av det som ble født i 1973-75.

Venstresida

For oss på ytre venstreside er det en del andre sider som ser lysere ut nå enn etter 1972: For det første er det sterke strømninger innfor NtEU som vil motsette seg oppløsning og demobilisering av folkebevegelsen. For det andre eksisterer det innenfor nei-frontens politiske partier større vilje til fortsatt enhet - særlig mellom SV og Sp - samt vilje til å slåss for en alternativ politisk dagsorden og regjering. Nei-regjeringa som overtok etter Bratteli, den til Korvald, var et blodfattig forretningsministerium. Lahnstein har varslet noe helt annet. For det tredje var det

Kronikkforfatter Einar Braathen.

i SV utbredte naive illusjoner om å samarbeide med DNA ved det nye «sosialistiske» flertallet på Stortinget i 1973. Disse illusjonene er det vel nå bare SVerne rundt Solheim og by-regjeringa i Oslo som har.

For det fjerde forelå det på venstrefløyen en utstrakt mistillit mellom de to viktigste tendensene (mellom «reformistene» i SF/SV og de «revolusjonære» i ml-bevegelsen). Denne mistilliten er i dag avløst av et langt mer konstruktivt forhold bl.a. med sterkere enhet i EU-arbeidet og Klassekampen som hele venstresidas dagsavis.

Svekka sosialdemokrati

Sist men ikke minst er «hovedfienden» i kampen om hegemoniet i arbeiderklassen, nemlig høyresosialdemokratiet, i dag politisk og ideologisk svekka. DnA har ikke lenger noe reform-program og «Kleppepakker» å stille opp med, som i 1974-1977. Motkonjunkturpolitikk basert på aktiv styring av kapitalistene og samfunnsmessig ekspropriering av olje-penger er «out» i alle stuerne DnA-kretser. Grunnen er at partiet under Gro-regimet har forlatt venstrekeynesianisme og blitt befestet av markedsliberalismen, og at i DnA-nomenklaturaen har posisjonen til rendyrkede kapitalister blitt sterkere (noe som bl.a. henger sammen med Statoils sterke og stadig mer autonome stilling).

For å konkludere disse sammenlikningene: Mens det sosialdemokratiske klassekompromisset etter forrige nei fikk sin gjenfødelse, vil det denne gang få sin definitive begravelse! På den annen side - mens arbeiderklassen dengang var på offensiven, er den i dag på defensiven. I dag er det et alvorlig sprik mellom de «subjektive» og de «objektive» betingelsene: Sprik mellom på den ene side bevissthet og fagopposisjonell organisering (som er svakt utvikla) og det kriseskapte rommet i økonomi og politikk (som blir stadig større). I dette spriket er det at vi i RV finner våre arbeidsbetingelser for å bygge sosialistiske alternativ.

Einar Braathen

Dette er første del av en dobbelt-kronikk. Del to kommer i neste nummer.

Tyskland rører på seg

Tyskland kaster igjen sine militære og økonomiske interesser ut over landets grenser. Tyskland ser på Skandinavia og særlig Norge som sitt imperialistiske område. På Rød Fronts sommerleir innledet Hårstad om den økende tyske innflytelsen på en måte som gjorde betydelige inntrykk på mange som i utgangspunktet var skeptiske til hans stadige kritikk av Tyskland. Det gamle revisjonistuttrykket «Den tyske revansjismen» ble om ikke omfavnet, så hvertfall brakt på bane av mange igjen.

Av Ove Bengt Berg

Hårstad tok utgangspunkt i imperialismens ulike innflytelsessfærer, og pekte på Tysklands interesse for Skandinavia. Siden 1914 er det bare Tyskland som har gjort hegemonikrav på Norge. Hårstad viste til at Tyskland nå var Norges største handelspartner. Militært ble tyske kampstyrker klar for Norge i 1988, til erstatning for de kanadiske. Samme år ble tyske jagerbombere satt inn i militærarbeidet over norsk område sammen med en tysk militærstyrke. Året etter øvde tyske soldater i Norge, og i 1992 øvde tyske alpejegere (elitesoldater) i Nord-Norge. De tyske stridsvognene Leopard har Norge overtatt til favørpris.

Etter sammenslåinga av de to tys-

ke statene (Vest-Tysklands annektering av DDR), ble Tyskland den tredje største industrimakta i verden, etter USA og Japan. Målt i kapitalakkumulasjon er Tyskland nr 2 i verden, og som våpeneksportør nr 3 eller 2. Japan og Tyskland har ett felles problem. De har verken olje eller gass. Derfor er for eksempel alle Tysklands beslutninger i krig og fred retta inn for å sikre seg olje. Derfor har Tyskland i hele dette århundret hatt nære forbindelser til oljemakta Tyrkia, og bygd ut sine interesser over Donau til Balkan, til Bagdad og til Ukraina.

Energiproblemer

Hårstad siterte Jens Bjørneboe som i 1972 sa at «Oil is trubbel». Energikrisen er forberedelsen til en tredje verdenskrig. Det er tre land

som gir Tyskland mesteparten av sin energi i dag: Russland, Algerie — og Norge. Utviklinga i de instabile landa Algerie og Tyskland vil derfor avgjøre hvor viktig Tyskland vil se på energiforsyningene fra Norge. Kjennelsen fra forfatningsdomstolen i Karlsruhe så Hårstad som et ledd i utviklinga for å øke den militære innsatsen for tyske økonomiske interesser over hele verden. Forfatningsdomstolen ga i sommer en kjennelse for at tyske tropper kunne brukes over hele verden hvis det var for formål som hindrer verdenshandel eller tyske interesser.

Tyskland overalt

Tyskland største industriby heter Sao Paulo. Utafor de tyske grensene finnes det 3 millioner industriarbe-

dere som jobber for tysk kapital. Tysk industriproduksjon flyttes til Øst-Europa.

I Polen investerer amerikanerne mer enn Tyskland målt i kapital. Men mens amerikanerne investerer i Cola-fabrikker, MacDonalds og Levi-bukser, investerer tyskerne i strategiske objekter som infrastruktur (jernbaner), energi og finansinstitusjoner. Hårstad mente at Tyskland på denne måten bandt seg opp i landets kjerne. Det samme mønsteret går igjen i andre østeuropeiske land.

Tyskland har investert mest kapital i Kina de siste åra, og Kina er et nøkkelland for å forstå rivaliseringa mellom USA, Japan og Tyskland.

Atomvåpenteknologi

Tyske interesser har hjulpet til med å bygge opp atomvåpenteknologi i mange land i den tredje verden, noe som har gitt dem innpass i disse landene. Hårstad hevdet at Tyskland til USAs forbitrelse holdt Iran i live på grunn av olje og geopolitiske hensyn. I Russland er det ikke USA som investerer, men Japan og Tyskland. Russland skylder nå Tyskland 50 millioner \$ av sin totale gjeld på 80 \$. Tyskland

braker sin innflytelse til særlig å slå gjennom i Ukraina, Russlands militærbase.

USA klarer ikke lenger to fiender. USAs økonomiske muskel er svekket, og overlater Europa til Tyskland for å konsentrere seg om Asia og konkurransen med Japan.

Verdens mest taktiske borgere

Etter to tap i verdensomfattende kriger har det tyske borgerskapet lært hvordan det må gå fram. Det er i dag det taktisk sett mest smarte borgerskapet. Hovedstrategien er å kjøre EU foran seg.

Innad i landet fører det åpen klassekrig mot den tyske arbeiderklassen. Alle lover og tiltak som egentlig er innretta på å bekjempe høyre-ekstremismen rettes i stedet mot organisasjoner som PKK: I løpet av en eller to netter ble alle PKK-kontorer eller kurdiske organisasjoner utsatt for razzia over hele landet (det bor en halv million kurdere i Tyskland). STASIs overvåking var ille, men i forhold til den tradisjonelle vesttyske var STASI reint middelalderaktig. Det nåværende Tysklands apparat er høyt teknologisk utvikla og meget omfattende.

Vinneren tar alt!

I Berlin: Ove Bengt Berg

Midt i det store bokomplekset er det en uterestaurant der folk sitter og nyter ettermiddagen, sola, varmen og pilsen. Det vekker en viss oppsikt at det kommer en syklist med norsk flagg på sykkelen som han låser med to låser til gjerdet. Tre menn på et bord vinker gjestfritt og vil ha besøk.

Pilsen som er langt billigere enn i sentrum av Berlin, blir servert av ei ung jente med helt lyst hår og hvit hud, med rosa lebestift, rosa trøya og en olabukse som umulig kunne ha vært klipt kortere.

To av dem er 58 år, mens den tredje er 44 år. De eldste er arbeidsløse, henholdsvis tidligere lastebilsjåfør og ingeniør. De gikk i samme

klasse på folkeskolen, og familiene deres tilbringer mye tid sammen.

De har en pensjon på rundt 1000 DM hver, samtidig som husleia ligger på rundt det samme beløpet. Sosialkontoret betaler husleia.

Mitt sentrale spørsmål til dem er om hva omveltninga (die Wende) har ført til. — Det er så enkelt som at en vinner er en vinner, en taper en taper, sier ingeniøren. Mens vest-tyskerne har kunnet fortsette

som før, må vi omstille oss på alt. Alle regler, all praksis — alt er nytt for oss, vi må inn i posisjonen til læregutten. Våre erfaringer er ikke noe verdt. Vest belærer oss. Det er klart vi stemmer PDS!

Følelsen av mindreverd er de alle enige om. Ved siste valg stemte de likevel ulikt. Lastebilsjåføren stemmer nå SPD, fordi han mener at det er et demokratisk arbeiderparti. Ingeniøren sier at han tidligere har vært et ikke aktivt medlem av SED, og ikke angrer på det. PDS opprettholder verdigheten til 17 millioner tyskere, sier han.

Kona til lastebilsjåføren har jobb. Hun jobber i filialen til et hamburgerbakeri. Mens arbeiderne i Hamburg tjener 1800 DM i måneden for ei daglig arbeidstid på 6 timer, må kvinnene i det østlige Berlin nøye

DDR-regimet bygde en rekke nye drabantbyer utfor det gamle sentrum av Berlin. En av disse kjempemessige høyblokkområdene heter Marzahn, og der bor det ikke mindre enn 300 000 mennesker. Kilometervis i alle retninger kan en se ganske tette ti-etasjers boligblokker.

Et halv dags besøk kan ikke gi et eksakt bilde av folks levesett og tanker. Men kan likevel gi en pekepinn om politiske oppfatninger.

seg med 1300 DM for samme jobben. Allment er lønna i øst bare 70 prosent av lønna i vest. Ikke særlig styrkende på selvrespekten og fellesskapsfølelsen.

Men lese i STASI-dokumentene om hva som måtte stå der om dem, er de ikke interessert i. Heller ikke om hvilke naboer som eventuelt skulle ha sendt rapporter på dem. Det er fortid. Hva skulle det tjene til nå, spør de?

Ett Tyskland og ett Berlin er de enige om som en selvfølge. Men DDR ble kjøpt på billigsalg. Østtyskerne blir forfulgt i tillegg, er deres mening.

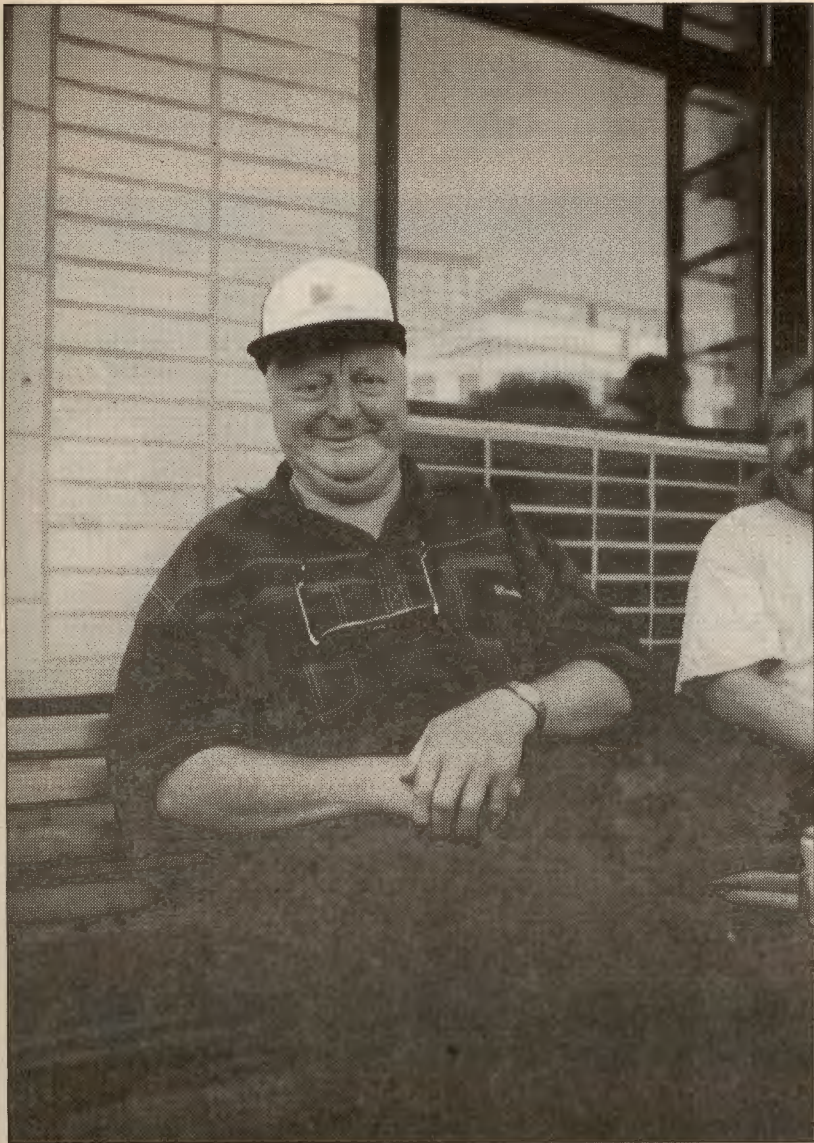
Hva de mente om Tysklands rolle i den nye verden? Jeg fortalte dem noen godbiter fra Jan Hårstads synspunkter. De ville ikke si så mye om slike forhold. Men ingeniøren

sa bare kort, at dette minte han om det han hadde lært på skolen om Tyskland i historietimene.

Den yngste forlater oss tidlig. Han har arbeid, og kunne for øvrig stolt fortelle oss at faren hans var født i Hokksund i 1907. Så snart han var ute av hørevidde sa begge to de gamle skolekameratene i kor, at han sikkert hadde vært STASI-agent. Med en overbærende latter helt uten bitterhet.

Det var mye bra i DDR, det vil vi ha tilbake, sier de. «Men vi vil også ha de godene og rettighetene vi har i dag.»

De tror ikke at de får jobb mer i deres alder, men de trudde på at ungdommen ville få jobb — en eller annen gang.

Stat i 40 år -borte på fire uker!

På en skyggefull benk utenfor et av kulturhusa sitter en eldre mann og lesker seg med en øl. Det er pensjonist Horst, tidligere ingeniør. Han snakker gjerne med en nordmann fra et norsk ventresosialistisk parti.

Han har en pensjon på 1400 DM i måneden, noe som er godt over gjennomsnittet på 700-1000 DM i måneden. Hans husleie er 400 DM, noe som også er lavt.

Som svar på spørsmål om DDR, svarer han med et motspørsmål: Hvordan var det mulig at en stat som ble bygd opp i 40 år, kunne fal-

le sammen på 4 uker? Han antyder sjøl svaret: Elendige ledere. Sosialisme er bra, sier Horst, men lederne var ikke gode.

Sjøl stemmer han med sosialdemokratene, fordi det fortsatt er et venstreparti. Han sier at han ble holdt for narr av SED/PDS, og det grønne partiet Bündnis 90 er han «for gammel for». Ellers er han overbevist om at mange av de gode som de hadde i øst vil komme igjen. For eksempel kvinnes rett til selvbestemt abort. Den kommer igjen, slo han forhåpningsfullt fast.

Grønn øst-tysker om PDS

PDS er et sammensatt parti. Det er derfor ikke så lett å plassere det som enkelte vil ha det til, hevder Dieter Volk i Bündnis 90. Foruten gamle partikamerater finnes det også mange utradisjonelle og oppfinnsomme politikere.

Demokrati

Det var demokratikrav, krav om politisk innflytelse, som veltet DDR. Folk krevde ikke at staten og sosialismen skulle styrtes. Det er viktig å merke seg, sier Volk. Men så visste heller ikke folk om omfanget av STASI og at staten var så nær bankerott. Kanskje kunne

DDR levd lenger etter murens fall. Men for eksempel østtyske politimenn visste ikke riktig hvem som var deres ledere og hva de skulle gjøre. Det var anarkistiske tilstander. Forbundsrepublikken måtte inn for opprettholde ro og orden. Samtidig kjøpte CDU og Kohl opp alle demokratiske grupper i øst, som ble omgjort til uvesentlige diskusjonsgrupper.

Kursen ble 1 til 2,

I DDR var det et system med folkeeiendommer som alle hadde vært med på å betale. Sjøl om vekslingskursen mellom østlige og vestlige mark ble satt 1 til 1, så mista folk i DDR samtidig statseiendommene. I

virkeligheten ble ikke kursen derfor bedre enn 1 til 2.

I øst blir hele bedrifter lagt ned. Hele områder blir uten arbeid. Mange steder i øst er arbeidsledigheten oppe i 70 prosent. Vanligvis varierer ledigheten i øst fra 18 til 50 prosent.

I vest slankes bedriftene. Dermed opprettholdes mye av det gamle samfunnet og de innarbeida strukturerne.

Det er en økende tendens i øst til å tenke at «før eller seinere må vi gi oss» med STASI-avsløringer. Alle gjør feil, nå må vi gi folk en sjanse til å forbedre seg.

PDS målbærer skuffelsen

På ruinene av det østtyske statsbærende partiet SED (tyske sosialistiske enhetsparti), oppsto det venstre-sosialdemokratiske partiet PDS, partiet for demokratisk sosialisme.

PDS har akseptert forfatninga til forbundsrepublikken, og er dermed ikke revolusjonært. Etter stadig økt opplutning i øst i både meningsmålinger og i valg, utgjør nå PDS en uformell støtte for en mindretallsregjering i en av de østtyske delstatene. I Sachsen-Anhalt dannet sosialdemokratene og de grønne felles mindretallsregjering. PDS har hatt økende opplutning

og blitt en del av det parlamentariske grunnlaget for en mindretallsregjering i en østlig delstat. Dette har inspirert Kohls parti og tyske medier til en aggressiv kampanje mot PDS og sosialdemokratene. Begrepet hvitvasking er brukt om PDS: Sine røde sokker har de nå vasket hvite. Vesttyske tv-stasjoner kjører aggressive reportasjer som skal vise sammenhengen mellom terrorister og PDS. En kampanje med krav om forbud kombinert med brennemerking, håper CDU skal knuse både PDS og sosialdemokratene i SPD. Delstatssamarbeidet som hviler på PDS kom ubeleilig på sosialdemokratenes leder R. Scharping, som i stor grad har kopiert Kohls politikk i håp om å slå ut originalen. Men som president

Truman sa en gang, i valget mellom original og kopi velger folk som regel originalen.

Sosialisme og demokrati

De grønne i Tyskland hevder at PDS er et konservativt parti. Uten tvil slutter de gamle partipampene og byråkratene opp om PDS, både som velgere og partiarbeidere. Men i Berlin har flere tidligere grønne politikere fra Alternative Liste gått over til PDS. Det samme har noen fra opposisjonen i øst som arbeidet for murens fall. En av disse, Petra Pau, ser seg overhodet ikke som leder i et kommunistisk statsparti. Hun hevder derimot at profilen er «Sosial sikkerhet i øst og vest, demokratisering i samfunnet, altså

opposisjon.» En annen byrepresentant i Berlin, ønsker å reise krav som viser det kapitalistiske systemets grenser. Men legger beroligende til: Ingen vil overskride den grensa.

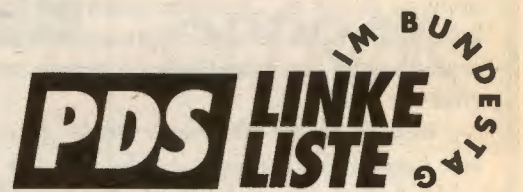
Kvinne- og sosialpolitikk

På pressekontoret i bystyregruppa til PDS i Berlin er det en tidligere arbeider som er talsmann. Han peker på PDS er alternativet for å løse de omfattende sosiale problemene som nå finnes i øst. Vi er også kvinnes parti, hevder han. Den nye situasjonen har særlig ramma kvinnene. 89 prosent av kvinnearbeidsplassene er borte. Ved oppsigelse må først kvinner uten arbeid gå, deretter kvinner med barn. Tapte

abotrettigheter er et av mange eksempler på kvinnes tapte sosiale rettigheter.

Han beklaget at andre partier så på dem som spedalske. Det har vært litt praktisk samarbeid med B90, men de er svært nøye på å markere avstand. Det var ikke så nødvendig, for egentlig tok ikke PDS valg fra B90, mente talsmannen. PDS godtar forfatninga

Han så ikke noen problemer i at PDS har anerkjent forfatninga. Det var intet hinder for å gjennomføre en sosialistisk politikk. På spørsmål mente han at alt Marx hadde skrevet i Kapitalen var riktig, det viste seg hver dag. Han understreket stadig PDS sitt demokratiske sinnelag ved å vise til at «dette måtte folk avgjøre i valg».

Bøllekurs mot EU

Kvinnegruppa i RV i Sør-Trøndelag har nå startet en ny form for bøllekurs. En fredag og lørdag holdt de kurs for kvinner i RV og RU i Trondheim. Kursleder var Kari Hansen.

Av Merete Mack

– Kampen mot EU er den viktigste framover, sier Kari Hansen. Og nå gjelder det å mobilisere alle krefter og særlig kvinner til å ta ansvar for det framtidige norske samfunnet. Det er et problem at det nesten bare

er menn/gutter som er aktive i EU-debatten.

– Vi i kvinnegruppa i RV har satt det som et mål at vi skal kunne gi et tilbud til kvinner sånn at de skal bli i stand til å tørre å kaste seg frampå i kampen mot EU. Med dette første kurset virkeliggjør vi et mål. Vi har ambisjoner med kurset. Det er bygget på erfaringer og pedagogiske prinsipper fra personlighetsutviklende bøllekurs. Så bygger vi inn kunnskapen om hva EU egentlig representerer. Da ser vi hva EU står for i dag: Hvordan det er oppbygd og hva som står på trappene. Så ser vi på konsekvensene dette har for Norge, Europa og den tredje verden.

– Vi skal nå fram til det kreative i

enkeltindividet og få det til å frigjøre seg fra personlige hemninger og sperrer. Det esler fram en bedret konsentrasjon og mottakelighet for læring. Enkeltindividet kommer litt i bakgrunnen for et felles mål.

– Kurset er en treningsleir hvor en får prøvd ut ny og gammel kunnskap. De som valgte å delta denne gangen var mellom 14 og 17 år. Deltakerne viste et høyt kunnskapsnivå og fikk bekreftet sin egen styrke og avfeid myten om at kunnskapsnivået var for lavt til å delta i EU-debatten.

Kvinnegruppa i RV i Sør-Trøndelag oppfordrer flere bølleledere til å holde tilsvarende kurs. Vi kommer med nye kurstilbud til høsten.

Gateteatret.

Foto: Åshild Eliassen.

Fortsettelse fra s. 4 og 5

LO-ledelsen kommenterer

Ståle Dokken er leder for LOs Organisasjons- og informasjonsavdeling. Han hevder at å opprette et eget LO-forbund for arbeidsløse vil ta fra forbundene det ansvaret de i dag har for sine arbeidsløse. Det er også mer effektivt at hele fagbevegelsen jobber med de arbeidsløse, enn at oppgavene stues bort i ett forbund.

Av Ove Bengt Berg

– Hvorfor gikk LO-sekretariatet mot forslaget om å opprette et eget forbund for arbeidsløse på LO-kongressen?

– I hovedsak to forhold førte til dette standpunktet: I dag er det hele LOs oppgave å jobbe med arbeidsløshetsproblemen. Det er en oppgave de bør ha. Dessuten kan et eget forbund bidra til at arbeidsledigheten blir akseptert, og på den måten bli en sovepute mot effektive tiltak.

– Men du vil vel ikke hevde at det gjøres mye for de arbeidsløse i dag fra LOs side?

– Jo, faktisk. Jeg vil avvise at vår parole om «jobb nr 1» er en vits. De som hevder det kan

ikke basere seg på en riktig beskrivelse av det som faktisk gjøres. Både i regi av de enkelte fagforbund og i samarbeid med AOF brukes det mye ressurser på de arbeidsløse. Det drives jobbsøkerklubber over hele landet en 15-20 steder, med flere tusen deltakere. Og dessuten opplæringstiltak, samtidig som at forbund som Grafisk gir pengestøtte til sine arbeidsledige. Noen samorganisasjoner utvikler juridisk bistand til arbeidsledige for å få nye vilkår på banklån. Det er også laga et utmerka informasjonsopplegg om kvinner og økonomi og som er brukt av 12 000 kvinner i studiesirkler. For ungdommen har vi reist landet rundt for å få bedriftene til å forplikte seg til å ta inn lærlinger.

– Forholdet til Arbeiderpartiet virker vel lammende på LOs arbeid med de 160 000 arbeidsløse?

– LO har sagt krystallklart til Ap at de er misfornøyd. LO har på ingen måte «sleika» for AP. Yngve Haagensen har kjørt beinhardt overfor partiledelsen i denne saka. Det har også virket. «Arbeidsledigheten — jobb nr 1» har fungert mobiliserende innad. Vi har også fått til bedre tiltak fra regjeringas side. Jeg ser en klar forskjell på den følelsesmessige bevisstheten om alvoret ved arbeidsledigheten i dag, i forhold til hva den var for 5 år siden. Arbeiderpartimedlemmene er mer personlig engasjert i de arbeidsløses situasjon og problemer nå, noe som helt klart skyldes

Ståle Dokken.

Arkivfoto: Klassekampen

Jugoslavia

Skandaløst om Jugoslavia?

I Opprør mai/94 har jeg en kronikk som behandler FN's rolle i Bosnia-Herzegovina. Mitt hovedpoeng er at FN, ved å akseptere prinsippet om etnisk oppdeling av området, støtter politikken til de ekstreme høyrenasjonalistene i området. Jeg understreker også at FN-meklernes

delingsplan ikke kan løse konflikten og skape fred for folkene i området. Foran artikkelen kommer et intervju med meg hvor redaktøren har satt opp noen av mine synspunkt som punkter fra 1 til 4. Dette kan tolkes som om jeg her har forslaget til RVs politikk i 4 punkter. Det som skjedde var at vi hadde en kort prat, relativt uforberedt prat om Jugoslaviakonflikten, og at redaktøren deretter satt det opp punktvis. De 4 punktene er altså ikke min «løsning» på konflikten, men noen synspunkter på sider av konflikten.

Jan Hårstad skriver i et diskusjonsinnlegg i juninummeret at

«Peder M er FN-sosialist». Han tolker det jeg sier som at jeg forventer at «FN skal rydde opp på Balkan». Før jeg prøver å klargjøre hva jeg mener og hva som eventuelt må være misforståelser/uenighet mellom Jan Hårstad og meg, vil jeg understreke at jeg til nå har oppfattet at Jan H og jeg i hovedsak har vært enige i Jugoslaviaspørsmålet. Med sine store kunnskaper om tysk utenrikspolitikk, har Jan H brakt inn viktige momenter til forståelse av tysk imperialismes balkanstrategi. Jan H har også sendt meg mye interessant materiale som jeg har hatt nytte av. Det er greit at vi også kan

være uenige om ting, men er det nødvendig å ta så sterkt i? Det Jan H kommenterer er først og fremst intervjuet med meg. Hva mener du om kronikken, smaker den også av «FN-sosialisme»?

Så til realiteten. Jan H polemiserer over mitt forslag om en «fredskonferanse» hvor de det angår trekkes med. Jeg er enig med Jan H i at FN i dag er dominert av imperialismaktene og at heller ikke motsetningene mellom dem kan utnyttes av svakere nasjoner etter at supermaktsbalansen brøyt sammen. Men jeg mener fortsatt verdens folk trenger et organ hvor store globale

og regionale problemer/konflikter kan diskuteres/forhandles i. Alternativet til FN i dagens imperialistdominerte verden er organer av typen G-7/, hvor bare de mektigste, skjult for media og innsyn, ordner opp over hodet på mindre stater, nasjoner og folk. RV må slåss for at viktige spørsmål behandles i FN, at FN demokratiseres og at FN får økte ressurser til humanitært arbeid. Jeg har ingen illusjoner om at dette er en enkel sak. For tida er maktforholda i verden ekstremt dominert av de «vestlige» imperialismaktene. Mener Jan H at FN bør avskaffes?

Forts. neste side

Mitt poeng med en FN-konferanse om Balkan er: For det første styres FN's Jugoslaviapolitikk av USA- og EU-imperialismen. En større FN-konferanse i regi av Hovedforsamlinga vil virke som demper på imperialismens politiske dominans. Særskilt er det viktig at nabolanda, som konflikten angår mer enn noen, får delta i prosessen. Jeg kommer nettopp tilbake fra en studietur i Ungarn og Slovakia, hvor ledende slovakiske politikere fra den ungariske minoriteten uttrykte at de var mot oppdelingen av Jugoslavia fordi prinsippet om etniske stater var en trussel mot alle nasjonale minoriteter innen for flernasjonale stater. En balkankonferanse ville blant annet måtte slippe til slike synspunkt og dermed gitt folk i verden større kunnskap om konsekvensene av den politikken Tyskland, og seinere de andre imperialistene har stått for.

Jeg er enig med deg at imperialismen må «fordrives» fra Balkan. Men hva betyr det? Så lenge landa på Balkan er kapitalistiske, vil imperialismen ha betydelig innflytelse i området. Er det ikke da en fordel at de har minst mulig innflytelse, at vi på Balkan har stater som respekterer nasjonale minoriteter, som gir arbeiderklassen faglige rettigheter og som tillater borgerlig demokrati og avviser utenlandsk dominans, framfor diktaturstater som blir redskap for en eller annen imperialiststat? På veien mot et sosialistisk Europa må vi kjempe for mest mulig uavhengighet for stater og størst mulig frihet for folkene. For meg ser det ut som om du mener det er «enten eller», enten har arbeiderklassen makta ellers så har imperialismen makta. Etter min mening blir en slik virkelighetsforståelse alt for enkel og gjør det helt umulig for RV å ha en taktikk og en alliansepolitikk.

Nå har heldigvis RVs landsstyre vedtatt å opprette et internasjonalt utvalg. Jeg utfordrer dette utvalget til snarest å følge opp denne debatten mellom oss, for eksempel med et seminar.

Peder Martin Lysestøl.

Programmet

Hva mener Samir Amin?

For oss som deltok på RVs programkonferanse i mai, ble Samir Amin et høydepunkt. Som slått fast i innledninga hans ble tre punkter utdypet:

1. at EU er et reaksjonært prosjekt, kapitalens prosjekt

2. at dette prosjektet ikke kan reformeres innenfra/ovenfra, til å bli et sosialdemokratisk prosjekt

3. at alternativet til EU må være ikke-nasjonalistisk og ikke-nostalgisk.

Dette tredje poenget i innledninga hans, som utgjør en logisk uatskillig helhet, har ikke kommet med i noen av de tre referatene jeg har sett fra møtet: Det til AKPs internasjonale sekretær (Ask) i Klassekampen, det til Ove Bengt Berg i Standpunkt, og det til den samme Berg i Opprør (3/94). Grunnen til denne utelatelsen kan en jo spekulere over. Kanskje ble dette poenget vurdert som mindre vesentlig? Eller det passer ikke inn i den rådende ideologi? Kanskje foregår det en intern debatt i AKP, slik f.eks. Terje Valen bidro med ved en av sommerens Rød Front-leire med foredrag om Lenins versus Amins imperialismeteori? Uansett oppfordrer jeg Ask, Berg eller andre AKPer til å utvikle debatten her i Opprør. Jan Hårstad har sikkert også noe å bidra med, .

Alternativet til EU

At det politiske alternativet til EU må organiseres på et europeisk internasjonalt nivå, og ikke begrenses til det nasjonalistiske, knyttet Amin til et oppgjør med "delinking"-strategien. Her lå det såvidt jeg kan bedømme mye sjølkritikk bak. Troen på at en gjennom nasjonal frigjøring kan kople seg av den internasjonale kapitalismen - derav 'delinking'-begrepet - var noe Amin lenge hadde til felles med marxist-leninister av ulike avskygninger. «Sosialisme i et land» blir følgelig mer og mer problematisk. Amins nye posisjon åpner for ulike veier videre, der Amin selv gir svært vage og tvetydige anvisninger.

Er alternativet reformisme og proteksjonisme regionalt/internasjonalt nivå, på «folkenes» premisser heller enn kapitalenes? Bør marxister og revolusjonære delta i slike prosjekter for å unngå det som er langt verre? Eller skal vi vente på revolusjonen ved at kapitalismen bryter sammen av seg selv, gjerne i Norge som «det svakeste ledd i imperialismens kjede»? Hva mener f.eks. dere i AKPs internasjonale utvalg om 'delinking', Ask? Bør 'delinking' inngå i RVs alternativ til EU, Nærstad?

Motkrafta til imperialismen

En annen side ved kritikken av 'delinking' berører spørsmålet om hva som er hovedkrafta mot imperialismen/den internasjonale kapitalismen. Dette er et viktig punkt i foreliggende forslag til nytt prinsipp-program for RV. Her anføres det at

det er frigjøringsbevegelsene i 3. verden som er hovedkrafta. På bakgrunn av dagens situasjon og erfaringene etter avkolonialiseringene vil jeg si at dette er en myte. Denne myten står fortsatt sterkt i restene av ml-bevegelsen. Men sjøl i Kina med et sterkt kommunistparti har perioden etter revolusjonen mer karakter av en overgangsperiode til kapitalisme enn av sosialisme. Det er ikke kapitalismen frigjøringsbevegelsene har utfordret, men enkelte stormakters dominans og noen enkelt-kapitalisters superutbytting. 'Delinking' har vært en strategi for å bygge opp lokale borgerskap så de kan kvalifisere seg for den internasjonale kapitalismen.

En forutsetning for en rettferdig økonomisk verdensorden synes mer og mer å være omveltninger i de største kapitalistiske landene, og ikke enkelte nålestikk i utkanten av systemet. Her er vi tilbake til Samir Amin. På RVs programkonferanse anså han samarbeid mellom frigjøringsbevegelsene i sør og de rødgrønne bevegelsene i nord for en ny verdensorden å være veien å gå. Mitt syn er, i forlengelse av dette, at frigjøringskampene i den 3. verden og arbeiderkampene i de industrialiserte landene tjener hverandre gjensidig. De kan skape felles front mot den «feilutvikling» av massearbeidsløshet og økologisk krise som modernitet basert på kapitalisme forårsaker både i nord og sør. (Jeg utdypet noen av disse spørsmålene i en kronikk med G.G. Michelsen i Klassekampen 18.juli. Ved en «deskfeil» hadde forøvrig KK gitt kronikken overskrifta «Ut med marxismen!». Jaja).

Amin inspirerer til innlegg i viktige debatter for RV. Jeg håper med dette å bidra til å få debatt igang.

Einar Braathen

«Det politiske rommet»

I RVs politiske sjargong er nå det mest anvendte begrepet «det politiske rommet» som «for en revolusjonær politikk ikke har vært trange side 50-tallet.» (Skotåm, Opprør nr 3).

Det perspektivet som «rom»-teoretikerne bygger på er rabiat nasjonalistisk; Norge som en forsinket utgave av Albania. Men det er ingen sentrale spørsmål for verdens arbeiderklasse som kan løses på grunnlag av et nasjonalt perspektiv: Arbeidsløsheten oppstår i kamp mot multinasjonale selskaper - verdensfascismen er internasjonalt organisert.

Imperialismens våpenhandel og forberedelser til nye kriger har en internasjonal karakter. Miljøkatastrofene er i sitt vesen internasjonale.

Alle de sentrale kampoppgavene som arbeiderklassen står overfor kan bare nedkjempes med en internasjonal koordinering, en internasjonalt utarbeidet strategi og taktikk. Jeg tenker på massearbeidsløsheten, krigsfaren, nynazismen og miljødeleggelsene. Å tro noe annet er bare å vende ryggen til alt som de klassiske marxistene hevdet, men det er rett og slett en småborgerlig flukt fra virkeligheten, en romantisk drømmeboble om at man under imperialismen kan skape små nasjonale øyer av frisk luft og tilnærmet velstand. Slike tilstander vil være av temporær karakter i beste fall.

Det politiske rommet er derfor det motsatte av trangt; det er faktisk jordas befolknings- og naturrom som er dette rommet. Et verdensrom.

Om noen skulle være enig i dette, kan vi også gå løs på neste problemstilling hos Skotåm: «Innad savner den revolusjonære venstresida en samlende revolusjonsstrategi, og dermed kan vi heller ikke propagandere noe revolusjonært utad.»

Dette er en høyst tvilsom formulering all den stund programmet sier at RV står på den revolusjonære marxismens grunnlag, det vil si «Det kommunistiske manifestet». Pr i dag trenger vi ikke være enige om stort mer for å fordrive den nasjonalistiske tankegangen om det trange rommet. Allerede i 1848 forsto Marx at «Forente aksjoner, i alle fall innenfor de siviliserte land, er en av de første forutsetninger for arbeiderklassens frigjøring». Hos Marx står det ikke «Proletarer i ett land, foren dere!». Men «Proletarer i alle land», Deri ligger forskjellen på nasjonalradikalisme og internasjonal kommunisme. Nøkkelen til forståelsen av det «trange rommet».

Jan Hårstad.

Dette innlegget kom ved en beklagelig feil ikke på trykk i forrige nummer.

Red

tisk solidaritetsarbeid. Et arbeid hvor kampen mot norsk imperialismen må være grunnleggende.

I dag er solidaritetsarbeidet blitt en frase fullstendig uten innhold. Det som betydde at kamper som blir ført i andre land må støttes ikke bare fordi de er viktige i seg selv, men også fordi de er avgjørende for vår kamp. Nå blir solidaritet brukt av folk og organisasjoner som ikke har noe perspektiv ut over det at de synes synd på folk i 3. verden. Solidaritet er blitt en så utslitt frase at til og med regjeringen kan bruke det som navn på nedskjæringer som rammer vanlige folk, sånn som solidaritetsmilliarder.

Vi mener at det ikke lenger fins reelle solidaritetsorganisasjoner i Norge. I dette legger vi at alle de tidligere solidaritetsaksjonene er mer eller mindre fullfinansiert av den norske staten, og bruker meste-parten av tiden sin på å få penger og administrere ulike bistandsprosjekter. Alt annet arbeid kommer helt i skyggen av forsøkene på å melke det norske bistandsbudsjettet. Det blir ikke lenger jobbet med å spre informasjon i Norge for å vinne støtte til kamper i den 3. verden.

De tidligere solidaritetsorganisasjonene har blitt en forlenget arm av norsk bistands- og utenrikspolitikk. På denne måten er de med på å tilsløre Norges rolle som et imperialistisk land. Fordi organisasjonene ikke kan slå bort hånda som gir økonomisk støtte til alt som arbeidet deres er basert på, kan de heller ikke bli et virkelig redskap i kampen mot norsk imperialismen.

Det er mer nødvendig enn noen gang å gjenreise en anti-imperialisme som tar utgangspunkt i kampen mot norsk imperialismen. Samtidig som den baserer seg på at kamper i andre land også har en viktig betydning for den kampen vi fører i Norge, og på det grunnlaget fortjener vår støtte. Det viktigste arbeidet for norske anti-imperialister er derfor å vinne opinionen for kamper i andre land, og avsløre norsk imperialismen.

Petter Thoresen
Jo Ryste

Imperialisme

Solidaritet eller bistand

I en tid hvor Norge er i ferd med å knytte seg nærmere til den stadig mer aggressive imperialistiske blokken EU, er det viktigere enn noen gang med et anti-imperialis-

Tips
OPPRØR
om det som skjer—

Ring eller skriv til Opprør,
Gøteborggt. 8,
0566 OSLO
Tlf.: 22 38 42 50

Neste nummer:	Innlegg i Opprør:	Abonnement:
Frister for innlegg /stoff til nr. 6 er 13 september	Innsendte debattinnlegg plasseres oftest på debattsidene. Passe lengde på et debattinnlegg er ca.500 ord eller ca. 3000 tegn hvis du bruker PC.	Abonnement for ikke-medlemmer koster kr. 100,- pr.år.
Sendes til:	Innlegg som er lengre enn det, er det sjanse for at vil bli forkortet.	Betal til:
Rød Valgallianse v/Opprør-redaksjonen	Flere sender nå innlegg på disketter. Opprør returnerer disketten om du vedlegger returporto.	Opprør, Gøteborggt. 8, 0566 Oslo, postgiro 08230311944.
Gøteborggt 8		For RV-medlemmer inngår abonnement på Opprør i kontingenten.
0566 Oslo		RV-grupper må sende medlemsfortegnelser til Oslo.

Norges plass i det nye Europa

I det nye Europa som vil stå fram... må også det norske folket finne sin plass. Vi har større muligheter enn de fleste andre europeiske folkene til å spille en stor rolle i dette nye Europa både økonomisk og kulturelt...

Vi vil ikke sitte og se på at et nytt Europa bygges opp, mens vårt folk blir sittende i skyggen...
Og vi må søke samarbeid med de folkene som står oss nærmest...

NS-statsråd Gulbrand Lunde,
17 januar 1941

Når Senterpartiet kommer til makten, vil togene gå presis. Dette er noe de har lært av Benito Mussolini, som åpenbart var en kløpper med rutetabeller og skiftespor.

Ja, bare vent til det gamle Bondepartiet, Småbrukarlaget og Kjøtt- og fleskesentralen danner regjering etter den 28. november, da kommer bonden til å bli den fremste kulturbæreren, slik han var det da brunskjortene marsjerte i hane-marsj nedover Unter den Linden og Karl Johan. Dette er selvfølgelig ikke tanker jeg har suget av eget bryst, der er det skrint med næring. Jeg har det fra Inge Lønning, Europabevegelsens fører, teologiprofessor og tidligere rektor ved Universitetet i Oslo. En åndens mann med andre ord.

For oss andre, mer åndssvake, var det som en åpenbaring da Lønning avslørte hvor Anne Enger Lahnstein henter sin politiske drivved. Mange tror jo at Senterpartiets politikk blir utformet på landbruksstøttefinansierte studiesirkler mellom dugurd og kveldsslåten. Vett-skremte byfolk ser for seg hvordan landmenne stryker skyggelua fra Felleskjøpet bak i nakken og pønser ut nye rævtak på Europas utvikling.

Slik er det ikke. Anne går bare i Bondepartiets tøvete arkiver og kikker på hva Quisling og de andre gamle partikameratene fant på. Som Inge Lønning så presis observerte: Senterpartiets forslag om å danne en regjering der det også var plass til folk som ikke har gullmerke fra Framfylkingen og herpes fra Utøya, likner mistenkelig på et forslag fra Fedrelandslaget i 30-årene.

Nå skal en vanligvis ikke stole for mye på hva Høyrefolk husker fra tredveårene, men her har nok Lønning rett. Det var virkelig folk som var så rabiante den gang at de trodde det gikk an å bli fiskeriminister uten å ha sovet 12 år på Stortinget.

Det får selvfølgelig ikke hjelpe at også den nåværende Arbeiderpartiregjering er full av folk med mager politisk erfaring. Det er et faktum som Lønning har valgt å glemme, i Werner Christies navn, Amen.

Inge Lønning er runnet av en bergensslekt hvor hjernecellene sitter tettere enn polakker i en jordbæråker. Hans bror er både dobbeltdok-

tor og dobbeltbiskop. Inge Lønning har nøydt seg med å bli dobbelt så infam som andre i den politiske debatt.

Derfor gikk han forsiktig ut og antydte at landet ville bli overlatt til Olav Hoaas og Rinnanbanden hvis Senterpartiet får folkeflertallet og regjeringsmakten den skjebnetunge november-natten vi går i møte. Når noen, for eksempel Erik Bye, reagerte og mente det får være måte på brunskvetting, ble Lønning så fisefint fornærmet som de bare kan bli det på strekningen fra Fjellveien til Kalfaret, og bedyret at han aldri hadde hatt noe annet i tankene enn å peke på en pussig historisk parallell, og dessuten: Er

ikke Erik Bye egentlig en fordekt nei-mann, en skapnekter som ikke trives i Brussel, fordi han ikke får synges shanties og spille munnspill på restaurantene rundt Grand Place? Hva er det han blander seg inn i andre folks slagsmål etter?

I Unge Høyre, Inge Lønnings unghird, om vi nå absolutt skal holde oss i den terminologi som Europabevegelsen forsøker å bringe inn i debatten, har noen satt seg ned og funnet ut at Nei til EU og Senterpartiet har samme politiske mål som den franske nasjonalisten le pen, nynazistene i Tyskland, et engere utvalg italienske fascistene og andre arvtakere av de politiske retninger Høyre hyllet på den tiden da Fedrelandslaget ville ha kyndige folk inn i regjeringen, et påfunn som var like useriøst den gang som nå.

Men siden såvel professorer som ungmusikere innbyr til en liten studiesirkel i moderne europeisk historie, går det kanskje an å smette inn et aldri så lite spørsmål til dem som ivrer mest for å få Norge med i et samlet Europa: Bortsett fra å få skikk på den uregjerlige luggen, var det noe som sto høyere på Adolf Hitlers ønskeliste enn å få til en skikkelig europeisk samling?

Jeg spør på vegne av flere som er redde for at EU-debatten skal bli skjemet av unødvendig saklighet.

Sven Egil Omdal
(Sendt i Wok, NRK P2)

Brunt